

Žinia apie Komunizmo aukų paminklą - staigmena Vilniui

Vilnius, birželio 15 d. (LR) - Birželio 14 d. nei Lietuvos prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais Justas Paleckis, nei vyriausybės spaudos atstovas Vilius Kavaliauskas, nei prezidento spaudos atstovas Nerijus Maliukevičius nieko nežinojo apie Paminklo Komunizmo Aukoms Atminti Fondą Vašingtone, į kurį neįtrauktas nė vienas lietuvis, nors jį įeina ir Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis, ir Estijos prezidentas Lennart Meri.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“ po „Drauge“ išspausdinto Danutės Bindokienės vedamojo paminklo tema, Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos Amerikos šalių skyriaus vedėjas Arvydas Daunoravičius sakėsi kažkada praėjusių metų pradžioje matęs Reuter agentūros pranešimą apie sumanytą paminklą. „Bijau, kad į šį klausimą jums niekas neatsakys“, pasakė Vilius Kavaliauskas, paklausus, kuo galima būtų paaiškinti

tai, kad niekas iš Lietuvos pareigūnų nežino apie fondą Vašingtone.

Jau daugiau kaip metai, kai sumanyta Vašingtone pastatyti paminklą komunizmo aukoms atminti. Amerikos spaudos duomenimis, per palyginti trumpą laiką - nuo 1917 m. bolševikų revoliucijos Rusijoje iki 1987 m. - žuvo daugiau kaip 100 milijonų žmonių. Čia turima galvoje ne tik žuvusieji Rusijoje, bet ir Rytų Europoje, Kinijoje, Kambodžoje, Kuboje, Vietname, Tibete ir kitose šalyse.

Šių metų gegužės pabaigoje laikraštis „The Washington Times“ rašė, kad JAV prezidentas Bill Clinton ir Atstovų rūmų pirmininkas Newt Gingrich visiškai sutarė, kai demokratas Bill Clinton pasirašė respublikono Newt Gingrich pateiktą įstatymą, įgaliojantį Vašingtone pastatyti paminklą komunizmo aukoms atminti.

Rusijos parlamente trečiadienį vienas jo narys Vyacheslav Maričev, apsiėmęs kaip čečėnų kovotojų vadovs Šamil Basajev, atstatė žaislinį šautuvą, argumentuodamas savo poziciją dėl nepasitikėjimo pareikimo prezidentui Boris Jelcinui. Trečiadienį, supykę dėl to, kad čečėnų sukilimas pavyko pažeminti Rusiją terorizmo veiksmu, Rusijos parlamento nariai didelė dauguma pravedė nepasitikėjimo pareiškimą prezidentui Boris Jelcinui. Tai pirmas kartas modernių laikų istorijoje kai toks veiksmas pavyko, bet pagal Rusijos Konstituciją jis turi tik formalus pareikimo prezidentui reikšmę. Jelcinas gali jį ignoruoti kol parlamentas praves antrą tokį pareiškimą. O tada jau galės rinktis paleisti arba vyriausybę, arba parlamentą. Paleidus parlamentą reiktų saukti naujus rinkimus.

Jūros sienos įstatymas stabdys nelegalią migraciją

Vilnius, birželio 13 d. (Elta) - Lietuvos vyriausybė pritarė Lietuvos Respublikos valstybės sienos jūroje ir teritorinės jūros apsaugos koncepcijai ir pavedė Vidaus reikalų bei Krašto apsaugos ministerijoms parengti ir patvirtinti šio plano įgyvendinimo priemones.

Kaip apibrėžiama koncepcijoje, svarbiausieji valstybės sienos jūroje ir teritorinės jūros apsaugos uždaviniai yra palaikyti Lietuvos Respublikos įstatymuose, normatyviniuose aktuose ir tarptautinėse sutartyse nustatytą valstybės sienos režimą, užkirsti kelią nelegaliai

migracijai ir kontrabandai, kontroliuoti verslovių veiklą ir įvairius darbus jūroje, vykdyti laivybos kontrolę ir apsaugą, saugoti inžinerinius įrenginius jūroje, ieškoti žmonių, išteklių nelaimės jūroje, ir užtikrinti jūroje aplinkos apsaugą.

Valstybės sienos jūroje ir teritorinės jūros apsaugos sistema sudaro jūros ir jos pakrančių stebėjimo tarnybos bei apsaugos pajėgos ir personalas. Jūros ir jos pakrančių stebėjimą garantuoja radiotechniniai stebėjimo postai, iš kurių informacija perduodama valdymo centrui.

Valdymo centras renka ir analizuoja šių stebėjimo postų, užsienio kontrolės tarnybų ir pakrančių, muitinės, aplinkos apsaugos ir žvejybos kontrolės padalinii, uosto kapitono tarnybų, policijos, jūroje esančių laivų pateiktą informaciją, koordinuoja visų subjektų veiklą teritorinėje jūroje. Remdamiesi gauta informacija, jūros ir pakrančių apsaugos pajėgos ir personalas vykdo operatyvines priemones.

Koncepcija parengta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos valstybės sienos įstatymu, Valstybės sienos apsaugos įstatymu, 1958 m. Genevos konvencija dėl teritorinės jūros bei gretutinės zonos ir kitomis tarptautinėms jūros teisės konvencijoms, prie kurių yra prisijungusi Lietuvos Respublika.

Planuojama privatizuoti Lietuvos ryšių sistemą

Vilnius, birželio 20 d. (Elta) - Antradienį spaudos konferencijoje Lietuvos ryšių ir informatikos ministras Gintautas Zintelis komentavo Lietuvos pasirinktą telekomunikacijų ir kitų ryšių sferų privatizavimo modelį.

Kaip žinoma, visos Ryšių ir Informatikos ministerijai pavaldžios įmonės yra iki šio amžiaus pabaigos neprivatizuotųjų įmonių sąrašė. Pasak ministro, dabartinė „nulinės privatizacijos“ būklė šaliai yra

Baltijos šalys gali sukurti savo prekybos bloką

Vilnius, birželio 13 d. (Elta) - Švedijos ekonomistas Olaf Jaeger-Roschko, atlikęs Baltijos jūros baseino šalių prekybos bei ekonomikos analizę, tvirtina, kad iki 2010 metų Baltijos šalių tarpusavio prekyba padidės keturis kartus. Tuo pačiu metu visos Baltijos šalys intensyviai prekiaus su Vakarų Europos šalimis. Švedijos ekonomistas neatmeta galimybės, kad Baltijos šalys sukurs savo prekybos bloką.

Ateinančio amžiaus pirmajame dešimtmetyje, O. Jaeger-Roschko nuomone, Švedijos produkcija, palyginti su dabartiniu laikotarpiu, padidės dvigubai, tuo tarpu trys Baltijos šalys - Latvija, Estija bei Lietuva - savo produkciją padidins net dešimteriopai. „Žinoma, jeigu jų ekonomikos raidos tempai liks tokie patys“, pasakė švedų ekspertas.

1992 m. Vokietija į Baltijos šalis eksportavo prekių už 429 milijonus dolerių. 2010 m. ši suma turėtų padidėti iki 4.1 milijonų dolerių. Tuo tarpu Baltijos šalys 1992 m. eksportavo į Vokietiją prekių už 385 milijonus dolerių. Ateinančiame amžiuje ši suma padidės maždaug iki 2.7 milijonų dolerių. Beveik pusė Baltijos jūros šalių tarpusavio prekybos vyksta Baltijos jūroje.

„Manau, kad turint omenyje prienamus žaliavų išteklius, nuotolį tarp šalių, kultūros bei klimato veiksnius, Baltijos šalys

naudinga. Tai leis per maždaug metus ar pusanturą įvertinti realiai turimą turta, o vėliau pagal tai išleisti akcijas.

Tolesnės ateityje planuojama 20%-30% šios srities įmonių akcijų parduoti, o gautas lėšas panaudoti telekomunikacijų ir kitų ryšių bei informatikos sistemų kūrimui bei plėtojimui.

Ilgesnis privatizavimui pasirošimo laikotarpis, nei ryšių privatizavimą jau pradėjusiose Latvijoje ir Estijoje, sakė Gintautas Zintelis, leis Lietuvai sukurti ir tam reikiama juridinį pagrindą. Šiuo metu jau yra parengti Ryšių, Informatikos ir kitų įstatymų projektai.

savo prekybos intensyvumu pasivys Vakarų Europos šalis 2010 m.“ teigia O. Jaeger-Roschko.

Pavyzdžiui, Suomija šiuo metu didžiuojasi esanti vienintelė Europos Sąjungos šalis, turinti sieną su Rusija. Neseniai tarp Suomijos bei Rusijos buvo sudaryta sutartis dėl muitų ir pasienio kontrolės sumažinimo, todėl vakariečiai noria veža savo prekes į Rusiją per Suomiją nei per Lenkiją.

Puikūs regiono tarpusavio priklausomybės pavyzdys yra Estija. Bendras 1993 m. Estijos eksporto lygis siekė 705 milijonus dolerių - 22% viso Estijos eksporto teko Suomijai, 20% - Rusijai, 10% - Švedijai, o Latvijai bei Vokietijai - po aštuonis procentus.

Kiekviena šalis pasirenka skirtingą prekybos plėtojimo kelią. Pavyzdžiui, Lenkija yra linkusi labiau plėtoti sausumos prekybą su Vokietija, Čekija bei

Slovakija. Tuo tarpu Estijos prekybos plėtra tiesiogiai priklauso nuo Baltijos jūros. „Negalime konkuruoti, pavyzdžiui, su Roterdamo uostu, tačiau galime tapti savotišku Roterdamu Rusijai“, neseniai pasakė Talino uosto generalinis direktorius.

Baltijos šalių ateitis - jų padėtis tarp Vakarų bei Rytų Europos, turinti lemiamos reikšmės prekybos plėtočiai. Tačiau ne mažiau perspektyvi plėtros sritis šiose šalyse yra turizmas.

Pasak Vokietijos turizmo kompanijos „Baltic Tours“ vadovo Haris Zaurins turizmas Baltijos šalyse artimiausiu metu turi suklestėti. Jis nurodo, kad iki ateinančio amžiaus pradžios turizmo lygis šiose šalyse kasmet pakils po dvidešimt procentų.

Šiose šalyse noriai lankosi vakariečiai. Pavyzdžiui, Estijoje pernai lankėsi du milijonai užsienio turistų. Juos vilioja palyginti nedidelės pragyvenimo kainos, pigūs alkoholiniai gėrimai.

Dėl karšto oro daugėja užkretimų

Vilnius, birželio 13 d. (BNS) - Dėl pastaruoju metu pakilusio karščių Lietuvoje išsiplėtė epidemiologinių susirgimų židiniai, tačiau epidemija realiai kol kas negresia, sako Lietuvos vyriausiasis valstybinis gydytojas higienistas Vytautas Butkevičius.

Praėjusią savaitę užfiksuoti septyni susirgimai vidurių šiltine Linkuvos globos namuose Pakruojo rajone, o Vilniuje padaugėjo susirgimų salmonelioze.

Be to, pasak Vytauto Butkevičiaus, dėl karščių pastarosiomis dienomis 30% padaugėjo žarnyno viduriavimas, infekcinių ligų pavojų kelia mikrobiologiskai užteršti šuliniai, kurių Lietuvoje daugiau nei pusė, bei vandens telkiniai.

Kaip pastebi V. Butkevičius, epidemijų pavojus labai padidėja karinių konfliktų ir stichinių katastrofų vietose. Todėl yra potencialus pavojus, kad į Lietuvą pateks sunkios infekcinės ligos iš Čečėnijos ar buvusios Jugos-

lavijos. Be to, pasak vyriausiojo higienisto, užkretimo pavojų kelia nuolatinis pabėgėlių srautas per Lietuvą iš skurstančių Azijos ir Afrikos šalių.

Lietuvos vyriausybė praėjusią savaitę patvirtino naują prieš-epideminės komisijos sudėtį, o jos pirmininku paskirtas sveikatos apsaugos ministras Antanas Vinkus.

Kaip BNS žinių agentūros korespondentui paaiškino komisijos pirmininko pavaduotojas V. Butkevičius, nauja sudėtis patvirtinta, uždevelgiant į komisijoje atstovaujama žinybų vadovybės pasikeitimus. Be Sveikatos apsaugos ministerijos, komisijoje atstovaujamos Statybos ir urbanistikos, pramonės ir prekybos, Aplinkos apsaugos, Krašto apsaugos, Vidaus reikalų, Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų, Teisingumo ir Žemės ūkio ministerijos, taip pat Muitinės departamentas, Valstybinės veterinarijos tarnyba bei Generalinė prokuratūra.

Tarptautinis Valiutos Fondas daugiau uždirba, negu dalina

Vilnius, birželio 15 d. (LA) - Pastaruoju metu keičiasi pobūdis skolų krizės, kurioje atsidūrė neturtingiausios pasaulio šalys, rašo Arminas Norkus „Lietuvos aide“, pasinaudamas Londono „Financial Times“ laikraščiu. Didžiausius būkštavimus dabar kelia ne valstybės skolos vyriausybės, o tų šalių išskolinimas Pasaulio Bankui ir Tarptautiniam Valiutos fondui (TVF).

Maždaug pusė iš 13 milijonų dolerių, kuriuos kasmet moka į pietus nuo Sacharos esančios išskolinusios Afrikos šalys, atitenka šioms dviem skolinėjoms. O daugelyje labai išskolinusių šalių dėl to itin trūksta tvirtos valiutos.

Ypač kritikuotina yra TVF pozicija. Devintojo dešimtmečio pradžioje neapgalvotai nusprendę suteikti skurdžiausioms pasaulio šalims paskolas su komercinėmis palikonomis, nuo tada TVF gauna daugiau pajamų, negu suteikia naujų paskolų. Nuo 1987 m. Afrikos šalys Tarptautiniam Valiutos Fondui sumokėjo beveik 4 milijonus dolerių. Kai kurių šalių skola labai padidėjo, o kitos, sugebantios mokėti bent procentus, dėl to patiria didelių socialinių sunkumų.

Nesugebėjimas išspręsti skolų problemą paverė finansų sistemą kažkokių absurdo teatru, nes lėšos iš vienos kredito organizacijos paprasčiausiai patenka į kita.

Pavyzdžiui, didelė dalis lėšų, kurias vargingiausios šalims lengvatinėmis sąlygomis skiria Pasaulio Bankas, atitenka tiesiai Tarptautiniam Valiutos Fondui - taip finansuojamos vyriausybės atsiskaito už ankstesnes skolas. Tas pat

ištinka ir turtingų šalių paramą.

Ir TVF, ir Pasaulio Bankas jau ne kartą pareiškė, kad neturi pakankamai išteklių ir negali padėti chroniškai išskolinusiems klientams. Bet Meksikai ir Rusijai pinigų atsirado. Mat šios šalys, TVF ir Pasaulio Banko nuomone, turi didesnę strateginę reikšmę.

TVF turėtų skubiai pertvarkyti visas negražintas neturtingiausių šalių skolas į Tarptautinės Plėtros Asociacijos sąlygomis gražinamas skolas. Tai reikš, kad šios šalys turi mokėti tik 0,75% metinių palūkanų ir kad joms bus leista gražinti pasiskolinusių šalių per 30 metų po pradinio dešimties metų lengvatinio periodo.

Skirtingai negu TVF, Pasaulio Bankas šalims, kurios turi nedaug pajamų, suteikia paskolas pagal vadinamąją penktojo mato programą. Pagal ją išmokos už Tarptautinės Plėtros Asociacijos paskolas naudojamos refinansuoti komercines paskolas, kurias Pasaulio Bankas suteikia lengvatinėmis sąlygomis. Šitai finansuojama daugiau kaip 90% palūkanų išmokų Pasaulio Bankui. Tačiau geriau būtų panaudoti šias lėšas finansuoti naujus plėtros projektus, ypač tais atvejais, kai yra paprastų alternatyvų.

Viena galimybė: panaudoti Pasaulio Banko rezervus beviltingoms skoloms padengti. Tos skolos sudaro apie 17 milijonų dolerių, arba apie 17% visų Pasaulio Banko paskolų.

Šiuo metu neturtingos šalys, priverstos mokėti didžiules sumas palūkanų, niekaip negali nugalėti ekonomikos krizės. Jos gali likti amžinos skolininkės.

LDDP aiškinasi, kodėl Lietuvos energetika nuostolinga

Vilnius, birželio 15 d. (LR) - LDDP frakcijos Seime ekonominė problemė grupė pakvietė į Seimą Energetikos ministerijos sekretorių V. Valentukevičių, LDDP nariai klausė energetikų, kada jie pagaliau pradės rūpintis energetikos ekonomine problemomis, kaip likviduos milijonines skolas ir sugebės skolas išsireikalauti iš nemokių ar nenorinčių mokėti skolininkų, koks bus kompensacijų mechanizmas už padidintus šilumos ir karšto vandens tarifus, kodėl visame pasaulyje valstybinės naftos, dujų bendrovės ir atominės elektrinės dirba rentabiliai, o Lietuvoje kone bankrutuoja.

Kaip rašo „Lietuvos rytas“, J. Pangonis piktinosi, kad vyriausybė ne tik atideda skolų už energijos išteklius mokėjimo terminus, bet daugelį įmonių išvis atleidžia nuo mokesčių mokėjimo.

LDDP frakcijos nario A. Salamakino nuomone, energetikai parduoda produkciją per tarpininkus, kurie iš to turi didžiulės naudos, „daug kas tapo milijonieriais“.

Virgilijus Bulovas piktinosi, kad buvę finansų ir energetikos ministrai Eduardas Vilkelis ir Algimantas Stasiukynas pasirašė tarptautinius brando duolinio kuro įsigijimo doku-

mentus, žinodami, jog už tai laiku nebus atsiskaityta.

P. Papovas pranešė, jog Socialinės apsaugos ir darbo ministerija abejoja, ar suras lėšų kompensacijoms už karštą vandenį ir šilumą.

Energetikos ministerijos sekretorius V. Valentukevičius, pasakęs esąs pritrinktas tokių parlamentarų klausimų, aiškino, jog kai „ministerija pabando griežtinti sankcijas skolingiems vartotojams, per televiziją pasiūlyta kitų ministerijų vadovų priekaištai, kaltinantys energetikus, kad jie neatsižvelgia į kitų problemas“.

Sekretorius gyrėsi, jog šalies energetika - vienintelė ūkio šaka Lietuvoje, dirbusi visą laiką stabiliai, visada apdirbūsi vartotojų įvairių rūšių energija. Anot jo, jei energetikai griežtai taikytų sankcijas savo skolininkams, neveltų kone visos biudžetinės organizacijos, švietimo įstaigos, daugelis pramonės įmonių.

KALENDORIUS

Birželio 23 d.: Švč. Jėzaus Širdis; Agripina, Zenonas, Vanda, Arvydas, Vaida.

Birželio 24 d.: Šv. Jono Krikštytojo gimimas; Jonas, Simplicijus, Budyte, Eiviltė.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

29-se Europos krepšinio pirmenybėse

IŠLAIKYTAS PIRMASIS EGZAMINAS

Prieš Vokietiją Lietuva laimi 96:82. Antrame kėlinyje Lietuva, žaisdama be Sabonio, vistiek pirmąją 5 taškais. Marčiulionis savo formoje, o Karnišovas – visa galva pranokęs savo žaidimą Barcelonoje.

REMIGIJUS GAŠKA

Dvidešimt devintųjų Europos krepšinio pirmenybių ledai tapo pralaužti gražia Lietuvos pergale prieš paskutinį (1993 metų) Europos meistrį. Kova buvo nelengva, ypač po to, kai pirmajame kėlinyje Sabonis gavo ketvirtą baudą ir Garastas buvo priverstas pakeisti jį Einikiu. Vokiečiai prisivijo lietuvius septynių taškų skirtumu, bet išlaikydami savim pasitikėjimą, mūsiškiai pakėlė spaudimą ir gražiai išlaviravo laimėjimą. Nesvarbu buvo ir tai, kad vėliau aikštę turėjo palikti ir Einikis su Chomičium. Paskutines penkias minutes lietuviai žaidė be centro, nes tik du tikrus centrus čia turima. Visockas ir Karnišovas pasikeičia užpildė tą spragą. Didžiausią pažangą žaidime yra padaręs Artūras Karnišovas. Pagaliau išvadam, ką jis gali padaryti agresyviau, žaisdamas. Nebijo jis eiti link krepšio, o po to kietai kovoti dėl kamuolių. Dabar be Sabonio ir Marčiulionio, turime krepšinininką, kuris gali vesti žaidimą. Šį savo puikų žaidimą jis apvainikavo 35 taškais. Turime pabrėžti, kad, jei jis pernai būtų taip žaidęs, šiandien jį matytume Milwaukee „Bucks“ sudėtyje.

Prie laimėjimo Sabonis prisiėjo 20 taškų, kurių 18 buvo įmesta pirmajame kėlinyje. Marčiulionis pridėjo 14, Einikis 13, Kurtinaitis 10, Chomičius – 6. Atsokusių kamuolių paėmimo toks pat vaizdas: Karnišovas ir Sabonis po devynis, Einikis ir Kurtinaitis – po tris. Vokiečių silpniausia vieta ir buvo atšokę kamuoliai, kurių jie nuėmė tik tryliką, palyginus su trisdešimčia lietuvių pusėje. Baudų metimų taiklume pirmavo lietuviai su puikiu tikslumu (24 iš 27), tuo tarpu vokiečiai pasiekė tik 61% tikslumu (19 iš 31). Tritaškių kovą laimėjo irgi

lietuviai, pataikydami aštuonis iš keturiolikos mestų (Sabonis 2 iš trijų, Karnišovas 2 iš dviejų). Savo žaidimu kiek nuvylė Rimas Kurtinaitis. Vienu metu pirmajame kėlinyje jis padarė 3 klaidas per penkias minutes. Jo mestų krepšių tikslumas irgi buvo tik šiaip sau – trys iš aštuonių. Lietuvai žaidžiant prieš graikus, jugoslavus, kroatius – Rimas turės geriau pasirodyti.

Kita lietuvių bėda – antrojo (be Marčiulionio) gyniko spraga. Garastas tą spragą bandė užpildyti Lukminu ir Chomičium, bet rezultatas buvo nepatenkinamas. Abu uždirbo tik šešetaškų, o kamuolio perdavimuose ne visuomet matė Sabonį. Puikus pavyzdys kaip išnaudoti didelį gerą centrą buvo Hustonas. Prie krepšio Sabonis padaro tai, ką reikia padaryti, bet ne visada laiku jis gauna kamuolį. Tikėjimės, kad šios pirmųjų rungtynių spragos bus atitinkamai išspręstos mūsų treneriui. Kalbant apie vyr. trenerį Vladą Garastą, nesuprantame, kodėl jis leido Saboniui žaisti tada, kai devintoje minutėje Arvydas gavo savo antrąją baudą.

Po rungtynių vykusioje spaudos konferencijoje lietuviams atstovavo Karnišovas ir Garastas. Artūras vertė Garasto žodžiais angliškai. Pagrindinė Vlado mintis buvo, kad „pirmosios rungtynės visuomet yra svarbios. Sabonio ketvirtoji bauda buvo problema, bet pasisekė pademonstruoti, kad ir iš šios padėties sugebam išbristi“, Karnišovas pabrėžė, kad „neprašant atsirado proga pažaisti kėlinį be Sabonio ir igauti pasitikėjimą savimi. Reiškia – mes galim žaisti ir be Sabonio. O mums labai svarbu turėti tokį jausmą... Kėlinio pabaigoje mūsų nuotaika buvo kritusi, bet viskas pasikeitė, kai

Hamiltono „Kovas“ ŠALFAS s-gos vyrų A klasės krepšinio pirmenybių, š.m. gegužės 19-21 d. vykusių Clevelande, vicečempionai. Iš k. I eil. – Bob Otto, Ričardas Langa. II eil. – treneris Bob Tatti, Derikas Ulbinas, Andrius Breichmanas, Jason Tatti, klubo pu. m. Arvydas Šeštokas. III eil. Shane Jankus ir Ričardas Weselowski.

Nuotr. Sig. Kraušausko

septynių taškų skirtumas paau-go iki trylikos”.

Kiti šios dienos rezultatai:
Rusija - Suomija – 126:74
Prancūzija - Slovenija – 89:68
Italija - Izraelis – 73:71
Jugoslavija - Graikija – 84:80
Ispanija - Turkija – 85:70
Kroatija - Slovenija – 91:83
Rusija - Prancūzija – 85:65
Italija - Vokietija – 68:67

Rusijos pergalės prieš Suomiją galima buvo tikėtis, bet prancūzų laimėjimas buvo staigmena. Atsiminkime, kad prieš pusmetį ir Lietuva pralošė slovenams.

Trumpai – Tvarka Graikijoje tipiška pietiečių. Tiesioginės TV transliacijos ir Lietuvą prasiėjo tik vienuoliktą minutę, nes graikai nesugebėjo įjungti transliaciją ir reikiamus lizdus. Panašiai ir su rungtynių statistika. Paprastai ją gauname 4-5 minutėms praslinkus po rungtynių. O po lietuvių rungtynių tai gavome tik po pusantros valandos. Jie paaiškino, kad kompiuteris sugedo...
Iš Lietuvos yra atvykęs gražus būrys – daugiau negu 100 „priesiekusių“ žiūrovų, kurie skardžiais savo balsais paremia komandą. Prieš prasidedant pirmajam ir antrajam kėliniams tibūnos skambėjo „Ant kalno mūrai“...
Pirma kartą Graikijos istorijoje žiūrovų tribūnose draudžiama rūkyti... Šias pirmenybes aprašo ir filmuoja arti 1000 žurnalistų, susirinkusių iš 50 valstybių. Pirmenybės vyksta modernia 18,000 žiūrovų talpinančiame stadione. Ši salė buvo pradėta statyti dar tada, kai graikai tikėjosi suruošti 1996 metų olimpiadą.

Futbolas Čikagoje

„LITUANICA“ – „WINGS“ 6-1

Nelabai buvo galima tikėtis „Lituanicos“ futbolininkų pergalės praėjusį sekmadienį (birželio 18 d.) įvykusiose rungtynėse Lemonte. „Wings“ stipri ukrainiečių komanda, papildyta žaidėjais iš tėvynės, prieš kurią praėjusiam sezone „Lituania“ patyrė skaudų pralaimėjimą. Tačiau šį kartą buvo priešingai. Taip pat ir tokio aukšto pralaimėjimo priežastys buvo panašios – nepasirodė visi „Wings“ žaidėjai, todėl daugumą rungtynių jie turėjo žaisti devyniese. Termometru rodant daugiau negu 90 laipsnių, buvo nelengva išlaikyti ir „Lituanicos“ komandai, tačiau su trimis atsarginiais, vistiek buvo lengviau, negu ukrainiečiams nepilnoje sudėtyje ir be atsarginių.

Be „Wings“ komanda vistiek buvo nutarusi lengvai nesusiduoti. Pirmą kėlinį mūsiškiai baigė tik 1-0. Tačiau po pertraukos įvarčiai pasipylė kaip pupos. Geriausiai jų medžiotoju buvo Gytis Kavaliauskas (jo sąskaitoje net 3 įvarčiai). Vieną dar pridėjo jo komandos draugas St. Xavier universiteto rinktinėje – Virgis Žuromskas. Po vieną įvartį įmušė keli „Lituanicos“ talkininkai kitataučiai. Nepaisant, kad mūsiškiai pelnė 6 įvarčius, jų galėjo būti dar

daugiau, nes buvo praleistos tam puikios progos.

„Wings“ komanda sugebėjo pasiekti tik vienintelį – garbės įvartį, nors labai stengėsi, ypač iki antrojo kėlinio vidurio. Tada jie jau pavargę pradėjo grubiai žaisti, lyg už jų nesugebėjimą sutelkti pilną komandą būtų buvę kalti lietuviai.

Tokia aukšta pergalė buvo baigtas ne tik pavasario ratas, bet ir 1994-95 metų pirmenybės. Pirmame rate „Lituanicos“ krautis buvo mažas – tik 5 taškai, tačiau pavasarį jis jau pakilo iki 9, todėl bendroje sąskaitoje surinkta 14 taškų, kas jau visai geras laimikis. Tokiu būdu „Lituania“ galutinėje lentelėje turėtų įsitvirtinti pirmajame ketvertuke. Tačiau tiksliai padėti galėsime pranešti tik vėliau, kai iš lygos vadovybės bus gauta oficiali lentelė.

Smagu, kad vyrų pirmąją komandą gerokai atgaivino vadovauti atėjęs „Lituanicos“ veteranas Jonas Žukauskas, patį dar tebežaidžiantis senjorų vienuoliktėje. Iš savo 55 amžiaus metų, jis net 38 yra atidavęs futbolui. Ligšiolinis vadovas – Gediminas Bielskus dabar turi daugiau laiko darbui su jaunųjų komanda. Reikia pažymėti, jog Jonas Žukauskas vyrų ko-

Futbolas Lietuvoje

LIETUVA FUTBOLE NUGALĖJO SLOVENIJA

Birželio 7 d. „Žalgirio“ stadione vykusiose 1996 m. Europos futbolo čempionato atrankos ketvirtosios grupės rungtynėse Lietuvos futbolo rinktinė nugalėjo Slovėniją 2-1 (0-0) Lietuvos naudai įvarčius pasiekė R. Stonkus (47-je min.) ir A. Šuika (72-je). Lietuvai vedant 2-0, 82-je minutėje svečiams pavyko įmušti garbės įvartį. Gerų progų įvarčiams pasiekti turėjo abi komandos, tačiau jų Lietuva buvo sukūrusi žymiai daugiau. Šį kartą treneriui B. Zelkevičiui pavyko sukomplektuoti gana gerą gynbos liniją, kuri anksčiau (kai kuriais atvejais) turėdavo spragų. Ypač minėtini Lietuvoje žaidžiantieji vyrai, kurie nedaug ką kiriasi nuo žymiųjų užsienio komandose besivaržančiųjų. Kaip rašo Lietuvos spauda, toks garšėnybė, kaip Hamburgėje rungtyniaujantis V. Ivanauskas, šį kartą niekuo nepasizymėjo.

Po rungtynių su Slovėnija, kai visos komandos jau buvo turėjusios 6 susitikimus, Lietuva buvo įsitvirtinusi trečioje vietoje su 10 taškų (3 pergalės, 1 ly-

giosios, 2 pralaimėjimai), įvarčių santykis 6-5. Pirmoje vietoje stovi Kroatija – 16, o antroje – Italija su 13 taškų. Toliau po Lietuvą eina – Ukraina, Slovėnija ir Estija (ji dar neturi nė vieno taško ir 1-15 įvarčių santykį).

Įdomu pažymėti, kad birželio 11 d. Kijeve vykusiose rungtynėse Ukraina įveikė lyderį – Kroatiją 1-0 ir taškais susilygino su Lietuva. Tą dieną Estija patyrė septintąjį pralaimėjimą (prieš Slovėniją sukovijo 1-3).

Artimiausias Lietuvos rinktinės susitikimas bus Taline prieš jokią taško ir tik du įvarčius pasiekusią Estijos komandą. Rugsėjo 6 d. Lietuva Vilniuje kovos prieš Ukrainą, o spalio 11 d. – Vilniuje dar kartą susitiks su Estija. Pirmenybių seriją Lietuva baigs pas pasaulio vicečempionus – italus lapkričio 15 d. Lietuvai apie patekimą į Europos pirmenybes (reikia užimti bent II vietą), beveik nėra vilčių galvoti, tačiau reikėtų išsaugoti trečiąją vietą. E.Š.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adresu, gavus iš jo mokėstį, pažymima, iki kada yra užimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo).....	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pjūras Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius laisvo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

mandai ne tik vadovauja, bet jis čia dar atstovaujamas ir jo sūnaus Tomo, ryžtingo ir daug žadančio žaidėjo. Beje, Jonas Žukauskas yra ir klubo valdybos sudėtyje. Turėdamas vyrų, kaip Jonas, „Lituanicos“ klubas dar vis gali gyvuoti.

E. Š.

SIŪLO PERŽIŪRĖTI DISKVALIFIKAVIMO NORMAS

Tarptautinio olimpinio komiteto ekspertai siūlo peržiūrėti lengvosios atletikos diskvalifikavimo normas, kurios yra didžiausios iš visų sporto šakų. Tuomet Barcelonos olimpiadų žaidynių čempionas disko metikas Romas Ubartas galėtų dalyvauti olimpinėse žaidynėse At-

lantoje. Jis už dopingo naudojimą buvo diskvalifikuotas ketveriems metams 1993 m. Stutgarte, Vokietijoje.

(LA 05.30)

ISPANAI TURI BŪTI DĖKINGI SABONIUI

Ispanai turi būti dėkingi lietuviams. Apie tai „Lietuvos aidas“ 1995.3.22 laidoje rašė Danutė Šapokaitė. „Krepšinio apžvalgininkai pažymi, jog ispanai pirmiausia turi būti dėkingi Arvydui Saboniui ir Joe Arlauckui, kad balandžio 11-13 Saragoose „keturių finalo“ varžybose dalyvavo ir Ispanijos komanda. Be jų „Realas“ Saragosos nebūtų pasiekęs. Barcelono FC ir Badalonos „Jovenut“ sustojo pusiaukelėje. Kroatijos laikraščiai rašė, kad „Realo“ rungtynės su „Cibona“ Europos lygos ketvirtfinalyje buvo Arvydo Sabonio similtanas.

Sig. K.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėt angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v.p.p.7 v.v. antrd. 12.30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.v.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-9989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v.p.p. 7 v.v., antr. 9 v.v. - 12, ketvd. 12 - 4 v.p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
3000 N. Halsted
Chicago, IL 60657
Tel. 312-296-3600

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

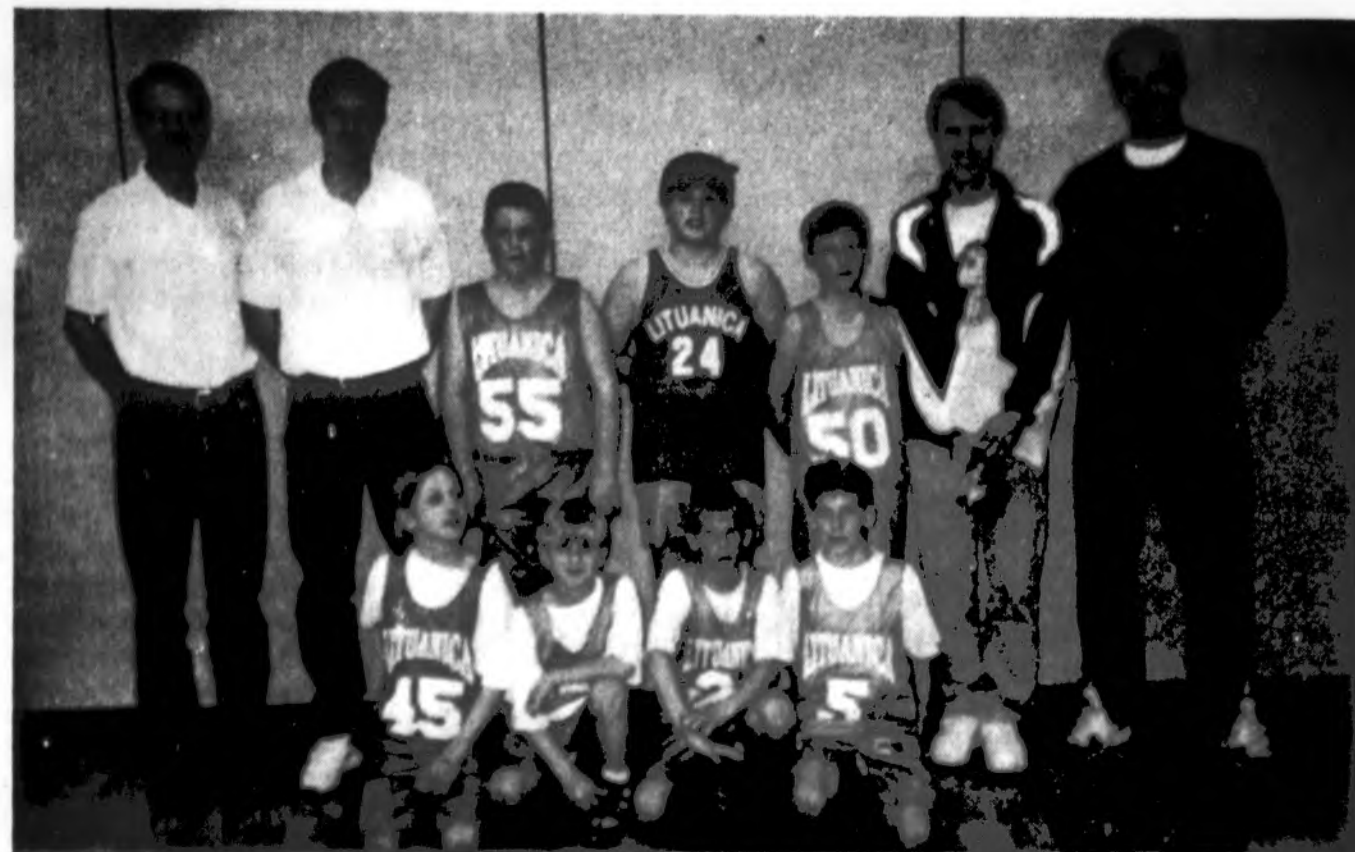
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 778-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
#165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽILIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Čikagos ASK „Lituania“ jaunučių D klasės komanda 1995 m. ŠALFAS s-gos jaunučių krepšinio pirmenybėse, Hamiltone, savo klasėje laimėjusi dvejas iš trejų rungtynių. Iš k. žaidėjai: I eil. – Aleksas Gylis, Julius Gylis, Jonas Genčius, Danius Andriūšis. II eil. – Vytėnis Šilgalis, Justinas Riškus, Linas Dailidė. Stovi klubo treneriai – Algis Tamošiūnas, Donatas Siliūnas, Algis Jonynas ir Petras Stukas.

Kašnis, įstrigęs Kremliaus gerklėje

Pastarosiomis dienomis Rusija, tas pavojingasis milžinas, dėl kurio taip neseniai drebėjo Vakarų pasaulis, dar kartą parodė savo „molines kojas“. Galbūt ne tiek Rusija, bet nuolat remiamasis bei teisinamasis jos vadovas, prez. Boris Jelcin. O tas „mažas kupstelis“, kuris, jeigu ne visiškai apvertė, tai bent gerai pakreipė, prez. Jelcino vežimą, vėl buvo Čekėnija.

Pernai gruodžio mėn. pradžioje pradėti karo veiksmai prieš narsiąją Kaukazo kalnyno tautą – čekėnus, turėjo tikslą sustvirtinti Jelcino poziciją savo krašte ir užsienyje, parodydami „kas šeiminkas“, kad bet kokios pastangos išsprukti iš Rusijos įtakos sferos nebus toleruojamos. Tuo metu Rusijos karinė vadovybė ir pats prezidentas tvirtino, kad su nepaklusniais atskaliniais čekėnais susidoros per kelias valandas. Tačiau ši mažutė tauta pasirodė aštrus kašnis – emė ir įstrigo Kremliaus gerklėje: nei išspjauti, nei nuryti...

Taip ir vyksta tarysiai iki dabar, ne tik padaręs didžiausių nuostolių gyvybių bei nekilnojamojo turto atžvilgiu, bet taip pat sukompromitavęs Rusijos vyriausybę savųjų ir užsienio aktyve. Trečiadienį, birželio 21 d., prieita net iki to, kad Rusijos parlamentas išreiškė nepasitikėjimą prez. Jelcinui, o ypač ministrui pirm. Viktorui Černomyrdinui. Komunistų partija (vis dėlto ji tebeegzistuoja!) net reikalauja prezidento atsistatydinimo arba pašalinimo.

Iš tikrųjų įkaitų krizė Čekėnijoje jau pasibaigė, premjerui Černomyrdinui susitarus su čekėnų partizanų vadu Samil Basajevu (derybos buvo rodomos per valstybinę televiziją). Basajevas partizanai, kurių tebuvo likęs apie trečdalis iš birželio 14 d. puolusių Budionovską ir paėmusių bent 1,000 civilių gyventojų įkaitais, sutiko visus paimtuosius paleisti, o rusai laikinai sustabdė karo veiksmus ir yra pasiruošę vėl sėsti už derybų stalo. Tačiau didžiausias čekėnų laimėjimas buvo viešas Jelcino ir jo kariuomenės pažeminimas viso pasaulio aktyve. To jau niekas negalės pakeisti ir žala Jelcino vyriausybei

sekančių metų liepos 1 dienos. Iki šiol paveldėjęs turta gavęs dovanų mokėdavo tik notariui už jo teikiamas paslaugas.

Pavyzdžiui, už turta gaunamą iš šeimos narių, nepriklausomai nuo turto dydžio, notariui reikėdavo sumokėti 6 litus.

Dabar noriu parašyti keletą eilučių ir apie tą Skapiškio „Perkūną“. Kas tai buvo per žmogus, kuris vadovavo Skapiškio NKVD ir milicijos, bei skrebų būstinei? Kiek iš vietinių gyventojų buvo žinoma, tai „Perkūno“ slapyvardžiu save vadino kažin koks atėjūnas iš Latvijos, kuris 1941 m. buvo pasitraukęs į Rusijos gilumą, vėliau nuleistas kaip desantininkas į vokiečių okupuotą Latvijos teritoriją, ten dalyvavo su raudonaisiais partizanais jų žygiuose prieš vokiečius, dažnai apilėsdamas ir terorizuodamas stambesnius Latvijos ūkininkus. 1944 m. rugpjūčio ar rugsėjo mėn. pradžioje, okupacinės valdžios nutarimu, buvo paskirtas Skapiškio milicijos viršininku, NKVD igaliojiniu, Lietuvos gynėju – istrebitelių vadovu. Kokia jo tikroji pavardė, niekas nežinojome. Iš strībų buvo žinoma tik tiek, kad jis buvęs Rygoje cirko artistu, nes mokėdavo kažkaip per priekį susilenkti dvigubas ir pro tarpukojį iškišti savo galvą taip, kad ji pasirodydavo aukščiau užpakalio. Tokie padėtyje jis mokėdavo pažvelgti į žiūrovus savo žvaizdrom akim, nes buvo labai stipriai žvaizras abiem akim nosies link. Jis buvo nepaprastai žiaurus, ciniškas, turėjo kažin kokį pasitenkinimą, kankindamas žmones. Negana to, kad mušdavo suimtuosius kumščiais ir nagais, bet kitais įrankiais, dažnai naudodavo ir kitą kankinimo būdą: sumtąjį pririšdavo prie kėdės ar stalo ir siundindavo ant jo savo vilkšunį – kalę, kuri buvo išmokyta apkandžioti aukos kojas, rankas ar kitas kūno vietas, plėšant drabužius. Tuo metu „Perkūnas“ sadistiškai kinkendavo. Daug kartų partizanai bandė jį likviduoti, buvo rengiami įvairūs spąstai jam nušauti, tačiau jį visur lydėjo laimė ir jis likdavo gyvas.

(Bus daugiau)

LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO NUOSMŪKIS

JUOZAS NAVAKAS

savo rankomis liesti didelių laikraščio pinigų? Jo pareiga buvo tik su rankraščiais galytis. Išėitų, kad redaktorius arba nėra kaltas, arba ten klesti tokia tvarka, kad kiekvienas daro tai, kas jam labiausiai patinka, o ne tai, kas jam tinka. Arba vėl: jis susizėręs kelias dešimtis tūkstančių dolerių, atėjusių iš užsienio laikraščio prenumeratai. Užsieny žmogeliai tuos pinigus sunkiai mokėjo, stengdamiesi laikraščiu padėti. „dėjo grūdą prie grūdų“, o aruodas išuštėjo vieno asmens saujos dėka... Jokia respekto kitų darbu... I kitus nesizvalgomai ir elgiamsi taip, kaip asmeniškai naudinguosia, visai nesvarbu, ar tai nusikaltimas, ar labdarybė...

Panašiais keliais ir trumpu laiku Lietuvoje suklestėjo turto liai. Lyg raudoni jurginėliai pražydė! Ar girdėta, ar sąžininga, kad už mėnesinę paskolą būtų imama 40% palūkanų – ir negirdėta, ir nesąžininga. Pagaliau ir tokiu būdu praturtėti užtruktų laiko, jei pradinė skolinimo suma būtų maža. Milijonų augintojai turėjo kažkur užriepti dideles pradžias. Kažkada, beveik prieš aštuonias dešimtis metų, sklido mitai apie „lašinių skutimą“, apie Lietuvai skirtą sacharino pardavinėjimą kaip savo. Dėl to buvo bylų, nubaudimų, o „apsitaške“ politikai nustojo gero vardo. Ir dabar jau laikas gyvenimą vesti prie tvarkos.

Kažin, kiek asmeniškio turto valdo Šlezevičius, Vagnorius, kitos „svarbios“ pavardės. (Apie V. Landsbergį šiek tiek žinome.) Tada galėtume susigaudyti, kaip jie moka iš savo algų taupyti. Bet turto ir pajamų deklaravimą uždraudė pats prezidentas. Socialdemokratams, gal konservatorių žadamų pastangų paskatinti, yra pasiryžę iki liepos mėnesio pajamų deklaravimą kaip nors įgyvendinti. Buvo kažkokių turto mazgojimų, skalbimų, plovimų, šveitimų. Bet paplovas dar neišpiltos, tad nematome, kas ir kiek sau prisiskalbė. O gal ir nematysime, nes LDDP valdo teismus, policiją, tardytojus. LDDP valdo viską Lietuvoje, taigi ir tą skalbtą turta bei paplovas.

Yra negražu svetimųjų turtus skaičiuoti. Bet juk čia nekalkame apie svetimus žmones, šie yra mūsų savi politikai. Pagaliau niekam nenusikalto tie, kurie Maskvoje ar Kryme pirkė, o Paryžiuje ar Romoje už tūkstanteriopą kainą pardavė. Tai sėkmingi pirkliai, nieko neapvogę. Kas dvarus, mūrus, įmones pusvelčiui ar veltui gavo

Vykdamas žemės ūkio reforma, pereinamuoju laikotarpiu iš kolektyvinio į privatų savarankišką ūkininkavimą pradėjo smukti žemės ūkio gamyba. Gal dabartinė padėtis nebūtų tokia chaotiška, jei toji reforma būtų buvusi geriau apgalvota, planingai ir atsakingai vykdoma. Pradedama nuogastauti, kad žemė maitintoja gali nebepajęgti išmaitinti žemdirbio. Dabar, kai kituose kraštuose yra pagaminama perteklius ž.ū. gaminių ir jis yra eksportuojamas, Lietuva-žemės ūkio kraštas, perka iš užsienio grūdus ir pašarą gyvuliams. Kokioje padėtyje yra atsidūręs žemės ūkis teisingai apibūdina Lietuvos žemės ūkio ekonomikos ir žemdirbystės institutams vadovaujantys specialistai.

Pagal jų aiškinimą, žemės ūkio potencialas dabar išnaudojamas tik 40-60 proc., o gamyba mažėja ir toliau. Per paskutinius penkerius metus karvių sumažėjo 28 proc., kiaulių 54 proc. Tas pats pasakytina ir apie paukščius. Grūdų pašelių plotai šiek tiek padidėjo, bet dėl žemų grūdų, galvijų ir pieno supirkimo kainų ir netvarkingo atsiskaitymo, ši pavasarį liksių daug nedirbamų žemių, nes ūkininkų pajamos mažėja, o išlaidos didėja.

Iki šiol žemė yra susigrąžinę 130,000 savininkų. 1993 m. kilusios aistros dėl žemės susigrąžinimo sumažėjo, nes žmonės suprato, kad nepasiruošusiems sunku žemę dirbti, o iš jos ir nauda nelabai didelė, ypač didelių nuostolių patiria rytų Lietuvos ir Žemaitijos žmonės, kur žemės yra prastesnės.

Šiuo metu savininkų kaimo gyventojų susigrąžinta žemė sudaro 60 proc. visos naudojamos žemės, o ž.ū. bendrovės naudoja 31 proc. žemės ploto. Bendrovės žemė nuomojama iš savininkų arba valstybės. Nors žemės grąžinimas tebevyksta, bet jau sulėtėjęs. Bendrovėms atsiranda daug keblumų. Jos nedaug kuo skiriasi ir nuo kolūkių. Jų likimas priklauso nuo to, ar yra ilgalaikis žemės išnuomavimas. Dėl šių ir kitų priežasčių, gali būti, kad žemės

iš valdžios, jiems reikėtų raudonuoti. Reikėtų raudonuoti ir tiems, kurie dovanoję. O dabar kaupime viltis ties Lietuvos konservatorių pažadais ir apgailėkime tokius įvykius šioje Atlanto pusėje, kaip atsitiko su A. Melniku. Tai bent negražu...

daugiau bendrovės nebeims. Tuomet kaime dar padidės nedarbas ir kitos blogybės, paveldėtos iš sovietmečio: tinginiavimas ir girtuokliavimas.

Žemdirbystės instituto vadovai mano, kad dirbant žemę po senovei, kaimo žmonės neišgyvens. Jie siūlo verstis labiau patrauklia rinkoje žemės ūkio gamyba. Jie duoda ir patarimus, kaip auginti, nurodant auginimo būdus ir priemones. Kadangi Lietuva stinga baltyminių pašarų, tai vietoje brangių perkamųjų iš užsienio, pataria daugiau auginti ankštinių kultūrų ir rapsų, iš kurio yra dvigubą naudą; išpaudos tinka pašarui, o aliejus – maistui vidaus ir užsienio rinkai. Nėderlingose žemėse siūloma auginti grikius arba užsėti daugiamete žole gyvulių ganykloms. Savininkai, turintieji 2-3 ha sklypus, turėtų auginti paukščius, daržoves, geles. Žemdirbys pats turi spręsti, ką jam apsimokėtų auginti.

Sovietų okupantas sunaikino Lietuvos žemės ūkio kooperatyvus. Dabar jie atkurti vėl turėtų teigiamos reikšmės žemės ūkiui. Prieš metus žemės ūkio rūmų agronomai įteikė prezidentui Algirdui Brazauskui ultimatumą, kad būtų atkurtas Pieno centras, Lietūkis, Maitinimas, Lietuvos cukrus ir jie pasižadėjo paruošti ž.ū. kooperatyvų atkūrimo programą. Tikėtina, kad tuo reikalu daugiau aiškumo atsiras, priėmus programą, apimančią visų rūšių ž.ū. kooperatyvus. Valdžia turėtų labiau susirūpinti bei daugiau remti ir ginti ūkininkus, atsidūrusius bėdoje, kad krašto ūkis pakiltų iš nuosmūkiu.

LIETUVOJE PRIIMTAS PAVELDĖJIMO ĮSTATYMAS

Birželio 13 d. Lietuvos Seimas priėmė Paveldimo ir dovanojimo turto įstatymą. Paveldint turta iki pusės milijono litų, vaikai ar tėvai turės mokėti 1% turto vertės mokestį, senoliai, vaikaičiai, broliai ir seserys – 2%, kiti asmenys – 10%.

Už dovanojamą turta tokie mokesčiai: vaikams, tėvams – 1.5%; vaikaičiams, broliams, seserims – 3%, kitiems asmenims – 12.5%. Jei paveldimo ar dovanojamo turto vertė viršija pusės milijono litų suma, mokestis visiems asmenims dvigubėja. Mokesčius moka asmuo, kuris paveldi ar gauna dovaną turta. Įstatymas įsigalioja nuo

Paminklo L. Stuokai-Gucevičiui atidarymo proga 1994 m. Kupiškėje.

AR IŠ TIKRŲJŲ TAIP GALI BŪTI?

VYTAUTAS VOLERTAS

Jei ne ankstesnė patirtis, jau beveik galėtume džiaugtis: Lietuvoje konservatoriai steigia judėjimą „Stabdyk nusikaltamumą“. Vadinas, išnyks valstybinio turto grobstymas, vagystės, kyšininkavimas, plėšimai. Kaip gražu, šviesu! Bet esame ir anksčiau girdėję panašų viliojimą – specialios prezidento komisijos, teisėsaugos istaigų ryžtas geriau eiti pareigas, išpildinėjamai valstybės tarnautojams dėl neleistinų postų, naudojantis tarnybine padėtimi. Kalbėta, persikalbėta, o spaudoje pranešama, kad nusikaltamumas per keturis šiu metų pirmus mėnesius paauogo 18%. Taigi, žodžiai nusikaltėlių nebaugina.

Bet juk reikia kada nors pradėti tvarkytis! Todėl ir bandome galvoti, kad šis konservatorių ketinimas yra tikroji, geroji pradžia. Prie žodžių segamas ir viltingas ženklas: partijos vadovybė patarė savo nariui R. Tumosai trauktis iš Kauno mero pareigų, nes jo verslininkiškoje praecity, nors įstatymų laužymo nerasta, užtikinama neetiško komercinio elgesio. Tai kažkas panašaus į atėjimą draugo šventės su nešvariais marškiniais. Nusikaltimo nėra, bet „ring around the collar“ prie tavęs

svečių nepatraukia. Ir politikoje nemėgstami po lietaipaliu nešvaraus drabužio tipai – vaikščiotojai įstatymų ribomis, per virtuvės duris vidun besibruka, vienai kalba, kitaip mana, ypač jei šiomis gudrybėmis, visiems matant ir jas pažįstant, siekiama asmeninės naudos. Tad ir bando konservatoriai tokius sukčiagalvius savo tarpe pančioti. Kai partija nebijo namų vėdintis, nebijos ir namų aplinkos tvarkyti. Jei užkabinėjami tik politiniai priešai, o savieji, akis purvu apšitaške, pnamai, tokia tvarka nusikaltamumo neprilaiko, bet ji skatina. Veidmainystė visur ir visada turėjo nemalonus kvapą. Ar ji vyratų Lietuvoje, ar tarp užsienio lietuvių – dvokia ir tiek! Žinai, iš kur tasai kvapas ateina, todėl stengiesi toliau laikytis.

Štai, kad ir A. Stoma, buvęs „Lietuvos aid“ redaktorius. Bernelis laiką leidžia kalėjime, nes įtariamas pasigraibymu po svetimas kišenes. Žinoma, tik įtariamas, dar nuteistas. Tačiau čia žiūrime du keistokus Lietuvos operatorių brožuos. A. Stoma nebuvo tikrasis laikraščio savininkas, nebuvo administratorius. Jis buvo redaktorius, tai kaip galėjo

beaudingai, be didesnės šovinių atsargos. Nešioti tokią sunkenybę niekas nenorėjo. Bunkeriai buvo kariuomenės išsprogdinti, stovykla sunaikinta, bet Skapiškio partizanų istorija tuo dar nepasibaigė, gal tik prasidėjo!

„Perkūno“ naguose arba pirmasis areštai

PARTIZANINIO PASIPRIEŠINIMO 1944-1945 m. IŠTAKOS

POVILAS VAIČEKASKAS

5 Mes negavom iš niekur jokios pagalbos ar paramos, net paprasto užjauciančio žodžio. Viskas patyliukais buvo atiduota Stalino sauvelei. Mes naiviai tada tikėjome ir kitus klaidinom tuščiai skambančia Atlanto Charta, 1941.8.14 iškilmingai pasirašyta Churchillio ir Roosevelto.

Tai kaipgi toliau baigėsi „Skapagirio“ partizanų istorija? Po tokio netikėtai smarkaus pasipriešinimo kariuomenė persigrupavo. NKVD sutraukė daugiau kariuomenės, paleido į darbą minosvaidžius ir šviežiai atgabentus raudonarmiečių batalionus. Partizanai nutarė skirstytis mažais būreliais arba net ir pavieniai, pasilepiant patikimose, nuošaliuose sodybose, tolimesniuose kaimuose. Aišku, NKVD užėmė partizanų bunkerius ir sandėlius su taurų statinėmis, bei rečkomis, su rūkytų dešrų virtinėmis ir stirtomis lašinių. Žinoma, buvo tada ir rusiškais balius, nes NKVD-istai iš apylinkės ūkininkų atėmė, o iš dalies ir pačiuose bunkeriuose užtikio, naminės degtinės! „Tai gerai padėm ir pagėrėm“, – gyrėsi vietiniams gyventojams nugalėtojai. Niekam iš jų nei galvoj nebebuvo daugybė žuvusių karių, jaunų ir pagyvenusių vyrų, prievarta mobilizuotų iš įvairių TSRS respublikų. Partizanai žmonėmis nuostolius beveik neturėjo, tik gal keletas pavieniai bandžiusių prasmukti iš miško, buvo peršauti, arba kitiems buvo peršauti švarkai bei milinių skvernai. Nutarta palikti be spygų ir keletą sunkiųjų kulkosvaidžių, nes jie pasidarė ne-

Ginkluotas mažo kalibro pistoletu ir dviem vokiškom kiaušinėm granatom 1944 m. spalio 21 d., šeštadienio naktį, pėsčias iš Veželių kaimo išėjau į savo gimtinį Skapiškio miestelį. Ten dar gyveno mano senelė Ona, tėvelio motina, dėdė, tetulės ir pusbroliai. Buvo ir kitų mano giminaičių bei pažįstamų. Naktis buvo labai tamsi ir šalta. Platokas Mituvos upelis buvo apsidengęs plonu ledo sluoksniu ir jį pereiti buvo tikras galvosūkis. Nugalėti klūtį tegalėjau tik šliauždamas ant pilvo ir išskėtęs rankas, šiaipgi įprastai einant, ledas lūždavo po kojomis. 6 km nakties žygi atlikau sėkmingai ir pagaliau prisitartinau prie Skapiškio iš Švedukalnio pusės. Man buvo žinoma, kad miestelį saugodavo ginkluotos NKVD ir strībų sargybos nuo galimo partizanų užpuolimo. Man pasisekė viskas laimingai. Jie manęs nepastebėjo ir aš sėkmingai įsilinkau į dėdės kiemą, pasibeldžiau į trobos langelį. Duris atidarė tetulė Elena. Taip aš ten keletą valandų pamiegojau ir sekmadienio ryte, turėdamas kišenėje gimnazisto pažymėjimą, kuriame buvo aiškiai parašyti 1928 gimimo metai, drąsiai kartu su kitais jaunuoliais nuėjau į bažnyčią. Mano dokumentai buvo gudriai pataisyti, buvau pasijauninęs dvejis metais. Po Sumos žvilgtėrečiau į mūrinį namą, kuriame buvo NKVD ir strībų būstinė vadovaujama kažkio svetimšalio, ne lietuviu, kuris save vadino slapyvardžiu „Perkūnas“.

„Stribais“, „skreibais“, „istrebiteliais“ žmonės vadino 1944 m. rugpjūčio mėnesį pradėtus organizuoti

ginkluotus būrius iš demobilizuotų Raudonosios armijos karių, komunistų bei komjaunuolių arba vietinių gyventojų, simpatizuojančių sovietinei tvarkai. Jie visi buvo atleidžiami nuo karinės mobilizacijos, todėl jų tarpe pasitaikydavo ir dorų lietuvių, nenorinčių beprasmiškai žūti fronte, kare su vokiečiais. Buvo jų tarpe ir kriminalinio elemento. Iki 1945 m. rugsėjo mėnesio niekas jiems nemokėjo algų. Pragyvenimą, maistą, drabužius „susikombinuodavo“ iš kaimo ūkininkų, ypač iš turtingesniųjų, kuriuos jie vadino buožėmis. Tokios sovietų valdžios teikiamos „privilegijos“ duodavo jiems puikią galimybę plėšikauti, prievartauti ir visai terorizuoti mūsų lietuviškąjį kaimą, ypač stambesnius ūkininkus. Jie visi buvo tiesioginiai NKVD pagalbininkai, talkininkai. Jiems ir vadovavo NKVD. Tokie, Raudonosios armijos ginklais apginkluoti, būriai iškilmingai Lietuvos komunistų buvo pavadinti „Liaudies gynėjais“. I tokius „gynėjus“ sulindo labai daug vietinių Lietuvos rusų iš Zarasų, Rokiškio, Utenos, Vilniaus ir kitų apskrčių. Tai daugiausia buvo mūsų krašto gedingosios atmatos, nuo kurių mūsų tautai reikėjo kentėti. Jų nebuvo labai daug, ir jie visi greitai būtų buvę partizanų sunaikinti, jeigu jiems už nugaros nebūtų stovėję kadriniai NKVD arba Raudonosios armijos daliniai. Mes nevedėme prieš juos pilietinio arba broliškio karo, kaip dabar kai kas tvirtina. Būdavo dar ir taip, kad partizanai pagautus tokius gynėjus nuginkluodavo ir paleisdavo. Kiti patys su visais ginklais atėdavo pas partizanus ir prašydavosi priimami į būrį. Tik labai pasižymėję žiaurumu ir visiškai tėvynės išdavikai buvo naikinami, sušaudomi. Jie būdavo šaudomi ir tada, kai kartu eidavo su NKVD daliniais prieš partizanus. Kad taip buvo, įrodo ir oficialiai Lietuvos KP paskelbta statistika, kad Liaudies gynėjų visoje Lietuvoje žuvo 900. (Lietuviškoji Tarybinė Enciklopedija, 6 t.)

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

KULTŪRINIŲ DARŽELIŲ VASAROS POBŪVIS

Liepos 8 d. Gwinn dvare, Bratenahl, vyks Clevelando Lietuviškų Kultūrinių darželių vasaros pobūvis. Bus meninė programa, užkandžiai, kokteiliai. Dalyvavimo mokestis asmeniui 25 doleriai. Dėl informacijų skambinkit 729-0843.

MAGISTRĖS LAIPSNIS VIJAI BUBLYTEI

Clevelandietei Vijai Bublytei Chicago Medical School suteikė „Medical Imaging Sciences“ magistrės laipsnį. Vija toliau tęsia mokslus, siekdama daktarės laipsnio.

PENSIJON IŠEJO REGINA BRAZAITIENĖ

Gegužės 31 d., po 52 metų darbo D.M. parapijoje, į pensiją pasitraukė vargonininkė Regina Brazaitienė.

Nuo birželio 1 d. D. M. parapijos vargonininkės ir muzikos vadovės pareigas perėmė Rita Čyvaitė-Kliorienė. Rita užaugo mūsų tarpe ir pasirinko dalintis savo talentu su avaisiais.

T.G.

PRABILKIT, STYGOS

1995 gegužės 31 d., po 52 metų darbo Dievo Motinos parapijoje, į pensiją pasitraukė vargonininkė Regina Brazaitienė.

Regina gimė ir augo muzikų šeimoje. Jos tėvas, Vincas Greičius buvo vienas iš Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos steigėjų ir pirmasis jos vargonininkas. 1930 sausio 18 d. Reginos motina, Stasė Greičienė, kartu su P. Štaupiene, įsteigė šioje parapijoje Moterų sąjungos 36 kuopą. Savo amžiumi, tai antra seniausia organizacija Dievo Motinos parapijoje. 1943 metais, Regina Brazaitienė pasirinko savo tėvo profesiją ir perėmė parapijos vargonininkės pareigas. Kadangi labai mėgo muziką, dirbo ir kaip akompanuotoja bei dalyvavo, kaip ir jos motina Stasė Greičienė, įvairiuose muzikiniuose pastatymuose.

Bet parapijos vargonai buvo ir liko jos pirmoji meilė. Su dideliu pasiaukojimu ir lojalumu, Regina visada buvo prie vargonų-nesvarbu ar lauke lijo, ar snigo, žiemos šalčiuose ir vasaros karščiuose, ji pėsčia keliaudavo į bažnyčią. Taip buvo iki paskutinės jos darbo dienos.

Regina savo darbo ir meilės istoriją išsakė muzikos garsais ir, kai gegužės 31 dieną įrašė paskutinį lapą ir užvertė knygą, ji užbaigė savo labai gražaus ir prasmingo gyvenimo darbo kelį.

Mes linkime Reginei Brazaitienei daug sveikatos ir ilgų, ilgų metų. Mes tikime, kad ji ir toliau keliaus su mumis maldoje ir giesmėje savo Viešpačiui ir Jo Motinai, kuriems ji taip ištikimai per 52 metus tarnavo.

Nuo 1995 birželio 1 d. Dievo Motinos parapijos vargonininkės ir muzikos vadovės pareigas perėmė Rita Čyvaitė-Kliorienė. Rita gimė ir augo Clevelande, muzikos studijas baigė Clevelando Valstybiniame universitete. Rita jau dvidešimt vienerius metus dirba su Clevelando meniniais kolektyvais: „Nerijos“ lietuvių studenčių vokalinio vieneto (1974-1980), „Grandinėls“ ansambliu (1981-1990) ir šv. Kazimiero lit. mokyla (1985). Dirgavo VII Išeivijos dainų šventėje (1991) ir Pasaulio lietuvių dainų šventėje, Lietuvoje, (1994).

1982 m. įsisteigė Dievo Motinos parapijos choras, kuriam Rita nuo pirmos dienos vadovauja. Choras jau išleido kalėdinių giesmių kompaktinį diską ir juostelę „Prakartėlėn skubu“ (1992 m.) ir velykinių giesmių juostelę „Prisikėlė Jis“ (1995 m.). Džiaugiamės ir sveikiname naująją Dievo Motinos parapijos vargonininkę ir muzikos vadovę Ritą Čyvaitė-Kliorienę. Ji užaugo mūsų tarpe ir pasirinko dalintis savo talentu su savaisiais. Tai sveikintinas jaunos moters profesionalės gyvenimo kelias ir pasirinkimas.

Nijolė Kersnauskaitė „Mūsų žingsniai“

HAMILTONO „GYVATARAS“ CLEVELANDE

„Gyvataras“, šiemet švenčias savo 45 metų plačios ir labai sėkmingos veiklos sukaktį, Clevelando lietuvių džiugino savo spektakliu, praturtindamas ir Motinos dieną gražiu šokių, lietuviška daina ir sceniniu žodžiu.

Šis jaunimo vienetas, per kurį perėjo daugiau negu 500 šokėjų, dar ir dabar turi vaikų, jaunių, studentų ir veteranų grupes – per 70 šokėjų. Clevelandan atvyko studentų grupė – 18 šokėjų – 9 gražios poros su spalvingais tautiniais drabužiais ir jaunatve spindinčia šypsena.

„Gyvatarą“ suorganizavo ir iki 1990 jam vadovavo Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė, perduodama vadovavimą buvusiems mokiniam Elytei Rukšėnaitėi-Taryvienei ir ilgamečiui akordeonistui Kazimierui Deksnui. Jie sėkmingai darbą tęsia toliau.

Gyvatariečių programa įvairuoja, dažniausiai pagal juos kviečiančių pageidavimus. Clevelando pasirodymo programa buvo skirta Motinai prisiminti ir jas pagerbti „Žagarių“ orkestrui (vadovas Kazimieras Deksnys ir muzikantai: Edis Kairys, Martinas Tarvydas ir Andrius Vaičiūnas) harmoningai grojant, hamiltoniečiai atliko: sveikinimo šoki, kepurinę, sudėtinį, gyvatarą, malūną, blezdingėlę, Jonkelį, žiogelį, juodbėrėlį, varkijietį, jaudajį Jonkelį, vakaruškas, lenciūgelį; Motinoms skirtą šokį – „Per girią girelę“, pakeltokojį ir landytinį. Pranešėja Rūta Kamaitytė, progą atitinkančiu žodžiu ir poezijos posmais, ne tik paskirs šokius jungė į puikią šokio meninę pyne, bet kelė ir Motinos dienos prasmę. Visos koncertų atvykstančios motinos valdybos jaunųjų narių buvo apdovanotos gėlėmis.

Hamiltoniečius, švenčiančius savo 45 metų veiklos sukaktį, sveikino ir padėkos žodį tarė LB apylinkės pirm. Vytautas Brizgys ir Aida Bublytė, perorganizuojamos jaunųjų „Grandinėls“ šokėjų ir buv. ilgamečių vadovų Liudo ir Aleksandro Sagių vardu. Per 300 auditorija nepagalėjo mieliems svečiams šokėjams ir jų vadovams triukšmingų katučių.

Dabartinė „Gyvataro“ vadovė – Elytė Tarvydienė; jos vadovybės sudėtis: Kazimieras Deksnys, Martinas Tarvydas, Rūta Kamaitytė ir Tauras Žukauskas. LB Clevelando apylinkės valdyba, atsiskaičiusi su sutartu honoraru, „Gyvatarui“ pridėjo ir didžiausią šio renginio likusio pelno dalį. Bendrai, tai buvo graži dviejų miestų lietuviškų telkinių bendravimo šventė. LB apylinkės valdybai priklauso padėka.

Hamiltono „Gyvataro“ šokėjos Clevelando scenoje.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

LB CLEVELANDE APYLINKĖS RŪPESČIAI IR DARBAI

Praėjusieji metai Clevelando LB apylinkėi nebuvo labai sklandūs. Nelauktai pasitraukus valdybos pirmininkui Romui Apanavičiui, valdyba arti šešis mėnesius negalėjo atlikti jai skirtų reikalų ir tik balandžio 30 d. įvykęs metinis apyskaitinis susirinkimas LB apylinkėi vėl įstātė į planavimo ir veiklos vėžes.

Apykaitiniam susirinkimui vadovavo laikinai pirmininko pareigas vykęs Vytautas Brizgys. Susirinkusieji prisiminė mirusius narius. Pernykščių metų visuotinio susirinkimo protokolą perskaitė Pranas Joga. Pirm. V. Brizgys savo žodyje, pareiškė, kad tik po didelių svarstymų sutikęs perimti paurisų ir net šešis mėnesius neveikusių LB apylinkės valdybą. Jis į valdybos darbą įsijungė tik praėjusių metų spalio mėn. Iki šio susirinkimo valdyba jau turėjo 6 posėdžius. „Gintaro“ ansambliui negalint atvykti į Clevelandą, nebuvo ir tradicinių Lietuvių dienų. Buvo pakviestas „Antras kaimas“ iš Čikagos. Nors publikos atsilankė nemažai, bet jų spektaklis nepaliko didelio įspūdžio ir žiūrovų nebuvo entuziastingai priimtas. LB apylinkė, kartu su ALTo skyriumi rengė Vasario 16-sios minėjimą. LB suaukota 3,592 dol., ALTu – 1,799 dol. Kaip jau minėta, buvo surengtas sėkmingas Motinos dienos minėjimas su Hamiltono „Gyvataru“. Pirmininkas pranešė, kad vedamos derybos su Čikagos „Dainava“ šių metų Lietuvių dienoms, vyksiančioms š. m. spalio 7-8 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

Kontrolės komisijos pirm. Vladas Čyvas perskaitė protokolą, siūlė jį priimti ir pareikšti padėką išdinininkui Viktorui Silėnui už pavyzdinę piniginių reikalų sąskaitybą. Susirinkimo dieną Clevelando LB apylinkės izde buvo 10,145.16 dol. Solidarumo mokesčių sumokėjo 183 nariai (iš pasiųstų 478 laišku). Apylinkė šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai skyrė 1,000 dol., spaudai ir radijui 615 dol., organizacijoms – 1,100 dol. „Volungės“ ir DMP choro koncerto išlaidos 2,192 dol. Vasario 16-sios aukos persiųstos Krašto valdybai: už 1994 m. – 3,757.50 ir už 1995 – 3,592 dol.

Apygardos pirmininkas Pranas Joga informavo apie apygardos apylinkių veiklą. Susirinkusieji kelė klausimą, ar Apygarda išvis dar reikalinga? Siūlyta surengti nuotraukų parodą iš 40 metų LB Clevelando apylinkės veiklos ir sutvarkyti Stonio radijo vertingą archyvą. Juozas Ardys, LB tarybos narys, kalbėjosi su Krašto valdybos pirm. Regina Narušiene, kuri skundėsi, kad pla-

tesnei Bendruomenės veiklai išvystyti trūksta lėšų. Vien Washingtono įstaigai išlaikyti reikia 50,000 dol. Astos Banionytės įstaigoje bus Krašto valdybos būstinė. Taip pat paliešti Bendruomenės visuomeninių reikalų komisijos darbai, ryšiai su Kraštu, su Lietuvos ambasada Washingtono, su Jungtinėmis tautomis.

Priėmus visus nutarimus, buvo išrinkta ir nauja LB apylinkės vadovybė. Rimančiui Čepuliui ir Ignui Beržinskui, atsisakius kandidatuoti, išrinkti kiti. Clevelando apylinkės valdybą sudaro nauji nariai: pirm. dr. Viktoras Stankus, kopiramininkai: Ada Stungienė, kopir. Vytautas Brizgys kartu ir vykdomasis vicepirmininkas; vicepirmininkai: Dalia Puškorienė, sekretorė Salomėja Šukienė, išdinininkas Viktoras Šilėnas, Teresė Kalvaitienė – kultūros ir švietimo reikalams, Aida Bublytė – visuomeniniams reikalams, Birutė Vėdegienė – specialieji reikalams ir Rima Žiedonytė – jaunimui.

Gražios sudėties valdybai linkėtina našaus darbo ir gražaus lietuviams atstovavimo visur, kur užsienio lietuvių ir Krašto reikalai pareikalau atsiliepti, ieškoti sprendimų ir paramos.

Vacys Rociūnas

We Ship UPS

312-434-9766

Užsilimam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen
Valgis Catering

Skaniausi lietuviški gaminiai

Geriausias spaudos rinkinys Čikagoje!
2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 347-7747

midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK

2567 WEST 69th STREET

(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK

4040 ARCHER AVENUE

(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW

8929 S. HARLEM AVE.

(708) 598-9400

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453

BALYS BUDRAITIS
Patamauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestčiuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAIČIUI
Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai; garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas**, tel. 708-969-2658.

Norėtume rasti nuosirdų gyvenimo draugą mūsų vienšiai 66 m. mamai iš Lietuvos. Ji — maloni, nepaprastai gera ir rūpestinga. Rašyti: **Salomėja, 25701 W. 12 Mile #811, Southfield, MI 48034. Tel. (810) 352-0881.**

Siūlo paslaugas moteris su nuosavu automobiliu: nuveža pas daktarą, į bankus, parduotuves, superka maistą, ieško vyresnio amžiaus žmogaus, kurį galėtų globoti jo namuose. Skambinti: tel. (312) 436-4943.

Moving—Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: **Gediminas: tel. 312-925-4331**

Your ticket to a secure retirement.

For a recorded message of current rate information, call
1-800-4US BOND
1-800-487-2663

A public service of this newspaper

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensiūninkams nuolaida

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Arches Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Oak Lawn By Owner
Updated 3 bedroom, Brick split-level, liv., din., Fam. Rooms, 1 1/2 bath. Move-in condition. Many extras! \$169,900. Call: 708-425-7077.

FOR RENT

Išnuomojamas 5 kamb. butas Brighton Parko apyl., tel. 708-424-1273

HELP WANTED

Reikalinga moteris prižiūrėti 3 vaikus: 8, 6, 4 metų. Turi turėti patyrimo vaikų priežiūroje ir rekomendacijas, šiek tiek kalbėti angliškai ir mokėti vairuoti automobilį. Kreiptis: **Debbie, 312-942-7450 dienomis, 708-839-0575 po 6:30 v.v. ir savaitgaliais.**

FOR SALE

PARDUODAMI Lietuviškose kapinėse 2 aktyvūs 1/4 su paminklu. Kreiptis: **312-778-0911**

sekmadienį, liepos 23 d.

Nek Pr. Marijos Seserų vienuolyno sodyboje
PUTNAM, Connecticut

METINIS PIKNIKAS
Lietuvių Susitikimo Šventė

- 11:00 Koncelebruotos ŠV. MIŠIOS
Pagrindinis celebrantas: Tėv. Julius Sasnauskas, OFM (Naujai įventintas Toronte per Sekmines)
- 12:00 VAIŠĖS, užsiėmimai
- 3:00 Neringos stovyklautojų PROGRAMA
Vėlavų nuleidimas
- 4:00 MALDOS VALANDĖLĖ už Lietuvą
- 4:30 Didžiųjų dovanų TRAUKIMAS
UŽKANDŽIAI prieš kėlionę namo

Atvykite pabendrauti ir pasidžiaugti - pasikvieskite ir savo draugus!

NORIU PASISAKYTI APIE NETIKSLUMUS

Praėjusio penktadienio (1995. 06.16) „Margučio“ radijo laidoje jos vedėjas Petras Petrutis komentavo Lietuvoje leidžiamą dienraščio „Respublika“ korespondento Julijaus Girdvainio pokalbį su radijo laidų „Rytmečio ekspresas“ leidėju Raimundu Lapu. Pokalbis buvo išspausdintas „Respublikos“ priede „Julijus“ š.m. birželio 3 d.

Savo ruožtu aš irgi norėčiau pasisakyti apie netikslumus, kurių apstu Raimundo Lapo atsakymuose minėtam žurnalistui. Kadangi darbuojuosi „Margutyje“ nuo 1959 m., jaučiu pareigą apginti tuos, kurie patys negali apsiginti nuo išspausdintų netikslumų.

Julijaus Girdvainio užklausa, kaip prasidėjo jo karjera radijuje, Raimundas Lapas pradeda kalbėti apie „Margučio“ pradininką Antaną Vanagaitį ir kitus, bendravusius radijo laidoje. R. Lapas sako: „Šioje laidoje dirbti pradėjo ir Romas Sakadolskis, Linas Rimkus iš „Amerikos balso“.

Neprisimenu, kad Linas Rimkus būtų kada transliavęs anais laikais, o Romas Sakadolskis pradėjo savo radijo karjerą „Margutyje“ ir tik vėliau nukeliavo į „Amerikos balso“. Toliau R. Lapas aiškina, kad Vanagaitis „Margutyje“ bendradarbiauti „prikalbino“ poetą Algimantą Mackų, Balio Sruogos dukrą Daliją Sruogaite...

Kaip galėjo Vanagaitis juos prikalbinti dirbti „Margutyje“, jei Antanas Vanagaitis mirė 1949 metais, o literatūrinės valandėlės „Pelkių žiburėlio“ laidos, kurių redaktorais buvo A. Mackus ir D. Sruogaite, pradėjo transliacijas, berods, 1953 metais?

Dar skaudžiau, kad žinomas radijo žurnalistas Raimundas Lapas, nuvažiuavęs į Lietuvą, šmeižia mirusius radijo darbuotojus. Jis sako: „Po Antano Vanagaitio mirties 1949 metais laidai vadovavo našlė Birutė Vanagaitienė. 1963 metais ji ir A. Mackus žuvo autokatastrofoje. Abu nevalgė stiklėlio, policininkai ir avarijos vietoje rado atidarytą buteliuką...“

Pirmiausia, p. Vanagaitienės vardas buvo ne Birutė, o Lilija, bet taip pat R. Lapo paaiškinime, kodėl jie abu žuvo, nėra nei gramato teisybės. O buvo taip: Lilija Vanagaitienė ir Algimantas Mackus žuvo, grįždami iš „Margučio“ laidos. Tarp kitko, toje laidoje turėjo dalyvauti ir dabartinis „Margučio“ vedėjas Petras Petrutis, nes jis redagavo sporto skyrių, bet tą vakarą nevažiavo į radijo foną su jais ir išliko gyvas. Iš tikrųjų į Lilijos Vanagaitienės vairuojamą mašiną įvažiavo vienos moters vairuojamas automobilis, kuriame buvo rastas atidarytas vyno butelis.

Tikiuosi, kad R. Lapas supainiojo faktus, bet jeigu ir tai būtų tiesa, siūlau jam viešai atsiprašyti A. Mackaus motinos, kuri ir šiandien gyvena netoli Čikagos, Cicero mieste. Dabar dėl R. Lapo karjeros „Margutyje“.

„I 'Marguti' atėjau 1978 metais. Po 16 mėnesių čia pajutau visišką stagnaciją. Tai buvo neredaguojamos parapijinio lygio laidos. Ypač mėgta leisti tautines polkutes, A. Liupkevičiaus, N. Paltinienės dainas ir skaityti... nekrologus“.

Atrodo, R. Lapas elementariai nesupranta „Margučio“ radijo laidų paskirties. Kaip anais Antano Vanagaitio laikais, taip ir šiandien, „Margučio“ radijas praneša, kas gimė, kas mirė, teikia informaciją iš lietuviškų teikinių gyvenimo, informuoja

apie Amerikos, pasaulio ir Lietuvos įvykius, skelbia susirinkimus, piknikus, pobūvius ir t.t., jau nekalbant apie meninę programą, dalį, į kurią įeina dainos bei muzika.

Galiu dar pasakyti, jog Baltijos kelio, Sąjūdžio ir Sausio 13 dienos laikais, kai ir aš transliuodavau „Margutyje“, klausytojams buvo skaitomos vėliausios žinios iš tėvynės, tas pat daroma ir šiandien.

Savo atsakymuose žurnalistui J. Girdvainiui R. Lapas aiškina, kad tik jo laida išgelbėjo Amerikos lietuvius nuo informacinio bado apie Lietuvos gyvenimą: „Kadangi vienintelis Amerikos lietuvių dienraštis „Draugas“ to beveik nedarė, 1990 metais gruodžio 17-tą į eterį išleisdome laidą „Rytmečio ekspresas“.

Manyčiau, kad tuometinis dienraščio „Draugo“ pirmoji puslapio redaktorius Vytautas Radzius ne tik nesutiktų su tokiais R. Lapo išvedžiojimais, bet gali ir šiandien įrodyti, kiek buvo „Drauge“ rašyta apie Lietuvos gyvenimą. Juodu ant balto!

To dar neužtenka – R. Lapas aiškina, kad: „...iš skambučių ir laišku supratome, kad 30-40 metų Čikagoje gyvenantys lietuviai nieko nežino apie kultūrinį šio miesto gyvenimą. Todėl parnešame apie visus koncertus ir parodas“. Dievaži, nesuprantu! Gyvenu Čikagoje nuo 1950 metų ir, jei ne R. Lapas bei jo laidos, tai turbūt nesurasčiau nei Čikagos Meno instituto, nei „Lyric“ operos rūmų, jau nekalbant apie meno galerijas...

Pasirodo, kad ir Lietuvos prezidentūroje R. Lapas „turi monopolį“, mat prezidentas Brazauskas kalbėjo „Rytmečio ekspreso“ studijoje. To fakto neginčysiu, ir pats girėdžiau jį kalbant. Tik noriu pasakyti, kad „Margučio“ laidoje kalbėjo ne tik prez. Brazauskas, bet anais laikais ir prezidentas Antanas Smetona. Ir kas čia tokio? Suprantama, jog yra žmoniška, nuvažiuavęs į Lietuvą, pasirodyti, kad esi žmogus didesnis, negu gyvenime. Bet ar reikia tai daryti kitų sąskaiton?

Leonas Narbutis
Chicago, IL

Pastaba. Leonas Narbutis šį atsakymą (čia spausdiname kiek sutrumpintą jo versiją) skaitė Amerikos lietuvių radijo laidoje š.m. birželio 18 d. per W.C.E.V stotį, 1450 A.M. Ši programa transliuojama kiekvieną sekmadienį nuo 7 iki 8 val. ryte ir girdima Illinois, Michigan, Indiana bei Wisconsin valstijose.

Kun. Kęstutis Ralys rūpėsiu N. Daugėliškio parapijoje pastatytą globos namų pašventinimo metu. Namai pavadinti Motinos Teresės vardu. Stovi iš kairės: klebonas kun. K. Ralys ir apeigas atliekęs arkivysk. Audrys Bačkis.

KAŽKAS NEAPSIŽIURĖJO

„Drauge“ šeštadienį, birželio 17 d. laidoje, dr. Leono Kriaučiūno straipsnyje „Esame tos pačios tautos vaikai“ yra klaida. Tikiu, kad kažkas netyčia neapsižiūrėjo, nes ir aš pats dažnai susiduriu su ta problema – žmonės maišo mano pavardę su Grinis, Grina, Grinius, Girnius, ir pan. Šiaip ar taip, knyga „Tauta ir tautinė ištikimybė“ parašė filosofas, ateitininkas Juozas Girnius, bet ne dr. Kazys Grinius.

Jurgis Girnis
Orland Park, IL

KREIPIUOSI SU PADEKA

Mieli tautiečiai noriu kreiptis į Jus ir padėkoti visiems, kurie prisidėjo ir suteikė pagalbą, statant parapijinį globos namus. Daugelio susitelkimo dėka jie buvo pastatyti ir ne taip seniai arkivyskupo Audrio Bačkio pašventinti. Šie globos namai jau yra priglobę keletą gyvenimo nekraustytųjų, o artimiausiu metu bus pilnai pripildyti. Jie suteiks prieglobstį 25 senyvo amžiaus žmonėms ir negalės prisilgtiems, taip pat ir 6 našlaitėliams. Be to, jau globu ju 20 našlaičių, kuriuos priglobė geri žmonės, nepabijoję sunkumų ir vargo mūsų varganoje tėvynėje. Todėl vel tenka prisiminti, kokias svarbi yra Jūsų su pagalba ištiesta ranka. Nuširdžiai dėkoju Jums už suteiktą pagalbą ir prašau nepamiršti N. Daugėliškio parapijinį globos namų bei jų gyventojų. Jūsų pagalba čia dar ilgai bus reikalinga, bet noriu prašyti pagalbos ir kitoje srityje: mūsų skurdžiame krašte jau nėra rotenybė, kad badauja vaikai. Valstybė nepajėgi jiems padėti, o ir ne visos šeimos gali deramai panaudoti tą paramą, todėl nuo šių mokslo metų pradžios planuoju pradėti maitinti vaikus iš itin vargingų šeimų mokykloje, globos namų valgykloje, o sunkiai pragyvenantiems ir esantiems toliau nuo globos namų, maistas bus pristatomas į namus. Ši veikla, jei gaus paramą ir pritarimą, bus plėtojama visame Ignalinos rajone. Planuoju ateityje apjungti našlaičius ir skirti jiems daugiau dėmesio. Jei pavyks, veiklą plėtosiu respublikiniu mastu. Šiuo tikslu prašau Jūsų pagalbos ir pasiūlymų. Jūsų parama ir pagalba neliks užmiršta.

Jei nusprendėt padėti, galite pervesti pinigų į šią sąskaitą: Pay to American Express Bank, Ltd., account No 719906 for credit to the State Commercial Bank of Lithuania, Vilnius. S.W.I.F.T.: BARULT2X for further credit to Kęstutis Ralys. Ignalina account No 07007175 American Express Tower New York, N.Y. USA Telex, 3715559 express S.W.I.F.T.: AEIB US 33.

Kun. Kęstutis Ralys
Parapijinį globos namų direktorius, N. Daugėliškis

ATEISISVEIKINANT

Po 33 metų sėkmingos dantų gydymo praktikos lietuvių tarpe Čikagoje uždariau kabinetą ir išėjau į pensiją.

Nesuradau gydytojo, kuris perimtų mano pradėtą darbą ir galėtų jį tęsti toliau, tai mano mieliieji pacientai turės ieškoti kito dantisto, kuris jiems reikalaus esant padės.

Esu dėkingas visiems savo pacientams, kurie manim pasitikėjo daugelį metų ir pas mane gydėsi. Taip pat esu dėkingas „Draugui“, dėjušiam mano reklamą gydytojų skyriuje ir spausdinusiame mano straipsnyje sveikatos temomis.

Nežadam niekur išvažiuoti ar kraustytis kur kitur gyventi. Čia gyvena mūsų vaikai, draugai ir giminės, o be jų mums būtų liūdna.

Visiems pacientams linkiu geriausios kloties ir širdingai dėkoju už ilgą ir malonų bendradarbiavimą.

Dr. Romualdas Povilaitis
Chicago-Lemont, IL

PATIKSLINIMAS

Br. Juodelio reportaže iš Lietuvos fondo spaudos konferencijos („Draugo“ nr. 118) padėjau keletą netikslumų ir skaitytojus galinčių suklaidinti užuominų. Kadangi esu šių metų Lietuvos fondo Pelno skirstymo komisijos sekretorius (tik nežinau, kodėl nebuvau kvieistas dalyvauti konferencijoje), norėčiau kai ką patikslinti. Br. Juodelis rašo: „...buvo paklausta, kodėl buvo skirta 9,750 dol. Lietuvos spaudai...“ ir toliau klausia, kodėl ši parama „skirta tik vienos krypties Lietuvos spaudai...“ Atrodo, lyg Br. Juodelis būtų nepatenkintas, kad parama buvo suteikta savo prašymus atsiuntusiems tokiems pozityviems krikščioniškos minties leidiniams, kaip „Tremtinys“, „Laisvės kovų archyvas“, „Caritas“, „XXI amžius“, „Kregždutė“, „Kauno laikas“ ir Karaliaučiaus krašto lietuvių laikraščiai „Naujasis varpas“. Tokios paramos bendra suma buvo 9,250 dol., ne 9,750 dol.

Reportaže taip pat skundžiamasi, kad išėjęs spaudos paramai paskirta „tik 25,000 dol.“ Čia reikia pastebėti, kad išėjęs spaudai paramą skirsto pati Lietuvos fondo valdyba. Šiomet tam reikalui ji kaip tik ir buvo nutarusi skirti 25,000 dol. Tačiau Pelno skirstymo komisija papildomai paskyrė dar 5,000 dol. penkiems kitiems leidiniams, neįtrauktiems į Lietuvos fondo valdybos sąrašą, bet atsiuntusiems tvarkingus paramos prašymus.

Juozas Baužys
Orland Park, IL

TŪKSTANTŲ KARTŲ AČIŪ!

Gegužės mėnesį gavau iš Jūsų vertingą knygų siuntą. Už ją širdingai dėkoju visiems: „Draugo“ vyr. redaktorei Danutei Bindokienei, Aldonai Zailskaitėi, Kazimierai Gobieniei, LB Švietimo tarybai, o taip pat visiems aukotojams, visiems mūsų broliams ir seserims Kristute. Tegul gerasis Dievas jiems atlygina už tai savo dangiška palaima ir malone. Teatlygina visiems, kurie prisidėjo, kad šios knygos pasiektų mūsų skaitytojus. Tūkstantį kartų ačiū! Mūsų mokyklos vaikai jau

SUSIPAŽINKIME SU LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIŲ CENTRU

Labai dažnai mes minime Jaunimo centrą ir rūpinamės jo ateitimi. Tačiau daugelis net pastovių Jaunimo centro lankytojų mažai apie patį centrą nežino. Žmonių pasąmonėje tėra: salė, kavinė ir šeštadieniais mokyklų klasės. Tai beveik ir viskas! Deja, deja, tai tik dalis to, kas jame vyksta. Šį kartą nepradėsiu aprašinėti to viso avilio, juo labiau jo darbštųjų bitelių, kurios tiek medų kaupia. Bandysiu tik šiek tiek plačiau aprašyti Lituanistikos tyrimų ir studijų centrą, jo placiai išsiskojusią veiklą ir tos veiklos reikšmę.

Centras (LTSC) yra labai svarbi grandis visoje lietuviškos veiklos grandinėje. Jame yra sutelkti dideli lituanistikos medžiagos turtai. LTSC turi sukaupęs didžiausią lituanistikos tyrimų ir studijų centrą, jo placiai išsiskojusią veiklą ir tos veiklos reikšmę.

Centras (LTSC) yra labai svarbi grandis visoje lietuviškos veiklos grandinėje. Jame yra sutelkti dideli lituanistikos medžiagos turtai. LTSC turi sukaupęs didžiausią lituanistikos tyrimų ir studijų centrą, jo placiai išsiskojusią veiklą ir tos veiklos reikšmę.

pradėjo skaityti Jūsų dovanotas knygas. Visos jos tinkamos ir įdomios. Jis stengiamės išsaugoti, kaip didžiausias brangenybes mūsų mokykloje.

Mūsų mokyklos mažieji labai mėgsta skaityti ypač spalvotas knygytes – vaikų literatūrą, kurios mažokai turime. Aš tikra, kad visos šia tematika gautos knygos daugeliui skaitytojų duos geros naudos: ir susitaikymui, ir atsivertimui. Jos pabels į žmonių širdis, kad pažintų Dievą.

Dar kartą dėkojame už tą našamą šviesą, kuri mus apšviečia tikėjimu, viltimi ir meile. Priimkite nuoširdžiausius linkėjimus ir sveikinimus iš tėvynės, iš Kauno.

Stefa Banikonienė
Kaunas

Pastaba: S. Banikonienė yra tikybos mokytoja vienoje Kauno mokykloje. Prieš kiek laiko gavome jos laišką su prašymu: norėtų savo mokiniams įsteigti religinių knygų bibliotekėlę, bet neįstengia įsigyti knygų. Užsiminus šį reikalą, „Draugo“ skaitytojai (kaip visuomet!) labai dosniai atsiliepė ir netrukus turėjome pakankamai aukų pinigais bei knygomis, kad galėtume išpildyti šios mokytojos prašymą. Knygų siuntimu apsiėmė rūpintis redaktorė Aldona Zailskaitė, o geroką nuolaidą padarė „Transpac“ siuntinių bendrovės savininkas Romas Pukštys. Šis laiškelis ir yra gavėjos padėka už tą didžią dovaną. D.B.

universitete, o visą savo „laisvalaikį“ aukoja šiai institucijai.

Jis sėkmingai organizuoja visą centro darbą, artimai bendrauja su Lietuvos institucijomis. Todėl Enciklopedijų ir Mokslo leidyklai Vilniuje, pasiryžus rinkinti ir išleisti Amerikos lietuvių žinyną, jis taip pat į šį darbą įsijungė. Jis rūpinasi ir globoja tuos, kurie atvažiuoja rinkti medžiagą apie JAV lietuvių išėjęs. Dabar vėl LTSC yra jo jau antrą sykį iškvietusi Enciklopedijų leidyklos redaktorė Jonė Liandzbergienė, kuri atliks baigiamąjį darbą. Kadangi darbas ir taip per daug ilgai užsitęsė, tad dr. J. Račkauskas pasitaręs nustatė, kad liepos 15 d. bus pabaigtas medžiagos telkimas. Ties, kurie dėl kokių nors priežasčių, apie save žinių dar nepristatė, yra prašomi nedelsiant tai atlikti. Tam nebūtinai yra reikalingos anketos. Tereikia surašyti savo „Curriculum vitae“, ypač nurodant lietuvišką veiklą. Pageidautina, kad visur būtų nurodomi metai, kuomet tai vyko. Dėl papildomų informacijų galima skambinti Jonei Liandzbergienei LTSC tel. (312) 434-4545. Savo žinias siųsti: Lithuanian Research and Studies Center, 5600 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

„Tyrimo ir studijų centre“ pastoviai vyksta tyrimo ir studijų darbas, beveik visuomet jame yra vienas ar keli moksliniai darbuotojai iš Lietuvos, kurie šio kultūrinio avilio nedarbštųjų bitelių, kurios tiek medų kaupia. Bandysiu tik šiek tiek plačiau aprašyti Lituanistikos tyrimų ir studijų centrą, jo placiai išsiskojusią veiklą ir tos veiklos reikšmę.

Centras (LTSC) yra labai svarbi grandis visoje lietuviškos veiklos grandinėje. Jame yra sutelkti dideli lituanistikos medžiagos turtai. LTSC turi sukaupęs didžiausią lituanistikos tyrimų ir studijų centrą, jo placiai išsiskojusią veiklą ir tos veiklos reikšmę.

J. Žygas

• 1538 m. gruodžio 17 d. popiežius Paulius III ekskomunikavo Anglijos karalių Henriką VIII.

A.†A. KONSTANCIJA GUDAITIENĖ

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1985 m. birželio 21 d., 3:10 val. p.p., sulaukusi 91 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 46 m. Nuliūdė liko: Berkelių šeima, gyv. Antioch, IL. Laidotuviams rūpinasi adv. Vytenis Lietuvninkas. Velionė pašarvota birželio 23 d., penktadienį nuo 3 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 24 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje bus aukojamas 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Nuširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė draugai.
Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A. HELEN ANN KAROSA RAMAS

Gyveno Union Lake, MI. Mirė 1995 m. birželio 15 d., Harper ligoninėje, Detroit, MI, sulaukusi 80 metų.

Gimė Castle Shannon-Cannonsburg, PA. Nuliūdė liko: dukte Patricia J. Mickus, žentas John, gyv. Farmington, MI; anūakai: Thomas su žmona Mary ir John, Jr. su žmona Terri Lynn Mickai; proanūkas Zachary; seserys – Josephine Karosa ir Catherine Kuporvic-Kuporvičius, gyv. Detroit, MI.

Velionė buvo žmona a.a. Joseph ir sesuo dviejų a.a. brolių bei vienos a.a. sesers. Velionė buvo žymi Lietuvos Vyčių veikėja Detroito. Laidotuvės įvyko birželio 19 d. Po gedulingų šv. Mišių St. Patrick bažnyčioje, White Lake, MI, velionė buvo palaidota Holy Sepulchre kapinėse Southfield, MI.

Nuliūdė dukte, žentas, anūakai, proanūkas, seserys, giminės ir draugai.

L I E T U V O S A I D A I

veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Penktadieniais 7:00 v.v. – 8:00 v.v.
1450 AM banga.

Adresas: 2624 W. 69 St.
Chicago, IL 60629
Tel. 219-696-2228/Tel. - Fax 219-696-7760

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Beverly Shores Lietuvių klubo narių susirinkimas vyks šį sekmadienį, birželio 25 d., 1 val. popiet, Ninos ir Jono Jurksaičių namuose. Ta proga bus prisimintos ir Joninių tradicijos. Susirinkime pasigesime Onos Kavaliūnienės, kuri sunkiai šiuo metu serga. Ligą dar pasunkino nelaimė ir laukiama operacija. Visi Beverly Shores Lietuvių klubo nariai ją prisimena maldose ir linki sėkmės.

Algis Grigas, GT International kelionių biuro savininkas ir vadovas, grįžo iš Europos, pasirašęs labai svarbią ir sėkmingą sutartį su Frankfurtu am Main Messe biuru. Tai vienas stipriausių ir seniausių konvencijų biurų pasaulyje, gyvuojantis jau 750 metų. Frankfurt Messe dabar aptarnaus daugiau kaip 2,000 klientų, vykstančių į Baltijos tekstilės ir odos parodą Vilniuje š. m. rugėjo 12-15 d.

Dr. Petras ir Auksė Kaufmanai, Annandale, VA., „Drauge“ įsigijo beveik 200 dol. vertės knygų. Malonu žinoti, kad dar yra tokių spausdinto rašto draugų, nes šiais laikais, kaip sakoma, jų „su žvake“ reikia paieškoti. Nuosirdžiai dėkojame, kad nepamiršo mūsų knygyno, o svarbiausia, už meilę lietuviškai knygai.

Ona Paulienė, Chicago, IL, atsiuntė 100 dol. „Drauge“ laikraščiui, juos paskirdama savo vyro, a. a. Simo Pauliaus atminimui, kuriuos paukojo: S. Virpša, P. Šošienė, V. ir M. Šatai, S. Jurkūnienė, M. Harris ir A. Lietuvninkas. Reikšdami užuojautą velionio žmonai, nuosirdžiai dėkojame už auką.

Šv. Kazimiero seserys ruošia linksmą vasaros šventę-festivalį liepos 9 d., sekmadienį, tarp 10:30 val. r. ir 5 val. popiet, vienuolyno sode, 2601 W. Marquette Rd., Chicago. Visas pelnas skiriamas ligonėms ir sensenčioms seselėms. Atsilankusių į šventę laukia daug idomų ir pramogų — suaugusiems ir vaikams. Taip pat bus galima skaniai pasivaikinti, atsigalvinti šaltais gerimais, pasiklausyti muzikos, atliekamos net strijų muzikinių grupių... Žodžiu, nuobodžiauti niekam nereikės, o savo atsilankymu suteiksite paramą seselėms.

x Už a. a. Oną Kriščiūnienę šv. Mišios bus atnašaujamos birželio 24 d., šeštadienį 7 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje. (sk)

x Linas Stonys, Troy Mich., atsiuntė \$150 — vienam Lietuvos našlaičių metinį paramos mokestį. Našlaičio vardu dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patars ir patarimas, duodami komiso nuolaidą, **Albinas Kurkulis**, tel. 312-360-5530 arba jo sūnūs ir partneriai: **Andrius Kurkulis**, tel. 312-360-5531 ir **Paulius Kurkulis**, 312-360-5627, dirbą su **Oppenheimer & Co., Inc.** Chicagoje. Iš kitur skambinkite veitui: tel. 1-800-621-2103. (sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiams ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v. v.

PRAMOGA JAUNIMO CENTRE

Š. m. birželio 24 d. Jaunimo centro kavinėje (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL) rengiama Joninių šventė.

Atvykę į šventę rasite gerą nuotaiką, linksmą programą, senovinių lietuviškų papročių atmosferą, maloniai pabendrausite jaukioje aplinkoje. Čia pat galėsite atsigalvinti gardžia lietuviška gira bei pasivaikinti pyragais.

Vakaro programoje skambės liaudiška bei šiuolaikinė muzika. Girdėsite visų mėgstamą dainą, kurias atliks populiarus dainininkas Liutauras Čepreckas ir muz. Arūnas Augustaitis. Pradžią 8 val. vak. Automobilių bus saugomi. Įėjimas — nemokamas. Į šią šventę kviečiame visus, kas myli lietuvišką dainą ir mėgsta linksmai pašokti — visą lietuvišką visuomenę iš Čikagos, jos apylinkių, ir iš toliau.

Ši šventė tai vienas iš renginių, vykstančių kiekvieną šeštadienį šią vasarą Jaunimo centro patalpose. Numatoma suruošti teminius poilsio vakarus, Vasaros šventę, Šeimos šventę, Šokių vakarus vyresnio amžiaus žmonėms, lietuviškos muzikos diskotekas jaunimui. Norint pasiekti kuo gražesnius rezultatus bei populiarumo lietuviškoje visuomenėje, tokio pobūdžio renginiai bus organizuojami reguliariai, t. y. kiekvieną savaitgalį.

Nors vasarą yra daugybė galimybių praleisti laisvalaikį gamtoje, nes vasara — kelionių metas ir dauguma išvyksta iš Čikagos, tačiau šeštadienio vakarą visus kviečiame į Jaunimo centro kavinę maloniai pabendrauti prie kavos puodelio bei linksmai pašokti, skambant gyvai lietuviškai muzikai, atliekamai profesionalių muzikantų.

A. Augustaitis

Artėjant JAV Nepriklausomybės šventei (liepos 4 d.), vis labiau susirūpinama nelegalių sprogmenų — „fireworks“ — pardavinėjimu bei naudojimu. Illinois valstijoje išvis uždrausta juos pardavinėti, bet daugumas šios „pramogos“ mėgėjų nuvažiuoja į Indiana ar kitas aplinkines valstijas, kur sprogmenų laisvai pardavinėjami. Čikagos meras Richard M. Daley pasiūlė nuostatą, kad būtų uždraustas bet koks nelegalių sprogmenų reklamavimas mieste. Ne tik Liepos 4-tosios proga, bet ir aplamai vasaros mėnesiais pagausėja tų sprogmenų vartojimas, o tuo pačiu ir sužeidimai, gaisrai bei kitokios tragedijos.

x Vytauto Didžio. Šaulių Rinktinė ruošia tradicines Jonines š. m. birželio 24 d., šeštadienį, 7 val. vakaro Šaulių namuose, 2417 W. 43 St., Chicago, IL. Visi kviečiami. (sk)

x Nijolė Kazlauskaitė-Hebel, iš Australijos, atsiuntė \$150 dolerių — vieno Lietuvos našlaičio metinį globos mokestį. Geradariai iš tolimos Australijos, dėkojame! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x Siuntiniai į Lietuvą laiv. per TRANSPAK. Skubiems siuntiniams — AIR CARGO. Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir \$55 sv. įvairaus maisto už \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

Pradedant šiuo sekmadieniu, birželio 25 d., „Gintaro“ vasarvietėje, Union Pier, MI, tėvai jėzuitai aukos šv. Mišias kas sekmadienį, 11 val. ryte, Michigan laiku. Kviečiami visi apylinkės lietuviai, o taip pat šiose gražiose Michigan ežero pakrantėse apylinkėse atostogaujantys, sekmadieniais dalyvauti lietuviškoje Mišiose.

PASITRAUKĖ LŽ SAJUNGOS PIRMININKĖ

Keletą metų vadovavusi Lietuvių žurnalistų sąjungai, pirm. Rūta Kleva Vidžiūnienė, gyv. Valencia, CA, atsistatydino. Jos pareigas šiuo metu eina vicepirmininkas Karolis Milkovaitis, taip pat gyvenantis Kalifornijoje. Jis yra populiariaus „Pensininko“ žurnalo redaktorius ir mūsų spaudos, įskaitant „Draugą“, nuolatinis bendradarbis.

PAMINKLAS LIETUVOS DIDVYRIAMS

Partizaninių kovotojų įamžinimui ir rezistencinio judėjimo Lietuvoje 50 metų sukakties proga Debeikių miestelyje, Anykščių rajone pastatytas paminklas 1944-1954 m. žuvusiems dėl Lietuvos laisvės partizanams, kilusiems iš Debeikių valsčiaus. Paminklas pastatytas miestelio aikštėje, kur gulėdavo išniekinti partizanų kūnai. Paminklas vaizduoja lietuvių su ažuolo vainiku rankose, o skulptūros šonuose iškalta 46 žuvusių debeikiškių partizanų pavardės.

Reikia pažymėti, kad paminklas pastatytas brolių **Rožanskų** rūpesčiu. Povilas Rožanskas, dabar gyvenantis Klaipėdoje, pasirūpino projektu ir jo igyvendinimu. Lėšas paminklui skyrė čikagietis **Kazys Rožanskas** („Drauge“ knygyno vedėjas, daugelio lietuviškų organizacijų darbuotojas bei veiklus narys). Rožanskai yra kilę iš Sterkiškių kaimo — apylinkės, kurios partizanai pagėbiami paminklu. Paminkle įamžinta ir brolio **Broniaus Rožansko** pavardė.

Paminklas pašventintas š. m. gegužės 21 d., dalyvaujant daugybei žmonių, Anykščių ir Buivydiškių tremtinių chorams, Anykščių Kultūros rūmų pučiamųjų orkestrui, Debeikių chorui ir daug kitų svečių. Šventinimo apeigas atliko Užpalių parapijos klebonas kun. E. Rinkevičius su Debeikių klebonu V. Stankevičiumi ir Svedasų klebonu V. Rabašausku.

Paminklas Debeikių valsčiaus partizanams, pastatytas čikagietis Kazimiero Rožansko lėšomis.

Spaudos, radijo laidų, JAV LB ir Lietuvių fondo atstovai LF ruoštoje spaudos konferencijoje š. m. birželio 13 d., „Seklyčioje“.

Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

PAMINĖTA TAUTOS KANČIA

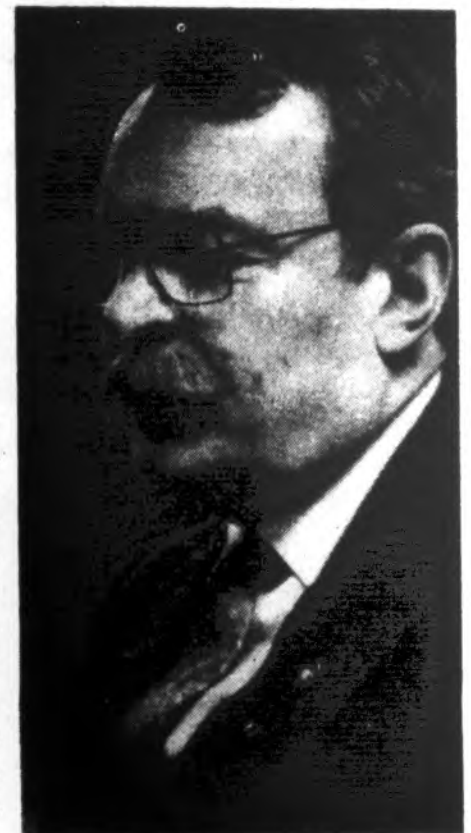
Gražiausias pavasario mėnuo birželis tapo istoriniu lietuvių tautos kančios simboliu. 1940 m. birželio 15-tą Rytų kaimyno ginkluoti kareiviai užplūdo Lietuvą ir sutrypė jos laisvę. Uždėjo vergo pančius, pradėjo žmonių kankinimus. Teroras pasiekė viršūnę, kai po vienerių metų, birželio 14-tą kareiviai ir išgamos parsidavėliai naktį, pasalūniškai užpuolė miegančius žmones — šeimas su vaikais ir kūdikiais, ligoniais ir seneliais, išvarė iš namų ir išvežė užkalta tuose vagonuose, be maisto, vandens ir amžino įšalo žemė... Tai taip 1941 metais birželio 14-tąją prasidėjo kančios ir netekties laikmetis, kurį kasmet minime.

Šį liūdną minėjimą Cicerio ALTo skyrius kartu su Lietuvių Bendruomenės apylinke, suruošė birželio 11 d., sekmadienį. Minėjimą pradėjo šv. Mišios šv. Antano bažnyčioje. Mišias aukojo kun. dr. Kęstutis Trimakas ir pasakė pamokslą. Pamoksle pažymėjo, kad genocido aukos buvo blogio aukomis. Kentėtojai buvo drauge su Jėzumi ant kryžiaus, už žmogaus ir tautos teises, už tikėjimą. Su vėliavomis pamaldose dalyvavo Cicerio Jūrų šaulių kuopa, „Klaipėda“, Vėliavos bažnyčios inėšant, lietuvių bažnytinis choras didingai giedojo „Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė“. Chorusi vadovavo Marijus Prapulonis, vargonais lydėjo muz. Marytė

Jolanta Indriajaitė ir **Julie Naujokaitė** šių mokslo metų pabaigoje įrašytos geriausių mokinių sąrašuose, baigusių trečiąją Maria aukštesniosios mokyklos klasę. Taip pat mokslė pasizymėjusi yra tos klasės mokinė **Vaiva Rašytinytė**.

Kutz. Mišių iškilmes praturtino solo giesmėmis Laima Stepaitytė. Auką nešė tautiniais drabužiais apsirengusios Lietuvių Bendruomenės narės — Mėta Gabalienė, Janina Ruginienė (tremtinė), ir ALTo atstovos Viktoras Motušis. Giesmė „Apsaugok Aukščiausias“ baigėsi pamaldos, ir visi rinkosi į parapijos salę. Pasivaikinus kava, ALTo skyriaus pirmininkas inž. Stasys Dubauskas pasveikino susirinkusius ir trumpai aptarė minėjimo prasmę. Šauliai, vadovaujami j. s. Stasio Pranskevičiaus, inėšė vėliavą. Visi giedojo Amerikos ir Lietuvos himną. Invokaciją sukalbėjo kun. dr. Kęstutis Trimakas. Gilaus turinio maldoje, jis kreipiasi į Jėzų šiais žodžiais: „Pats iš savo tėviškės ištremtas Jėzus, būk palaima ir atpildas tiems, kurie Sibire tėvynės ilgejos, kentėjo ir žuvo. Būk pagunda ir džiaugsmas tiems, kurie tremtyje vargė, Tėvynę sugrįžo. O mums jų pavyzdys ir auka tebūna ryžtas Tau, Dieve, ir tautos gėriui nepailstamai dirbti ir aukotis“. Po maldos, atsisotijimu buvo pagerbtos genocido aukos ir jų atminimui scenoje, prie knygos „Lietuviai Sibire“ su paveikslu, papuoštu bijūnų žiedais, žvakės uždegė, bažnyčioje auką nešusios, moterys, šį iškilmingą momentą atlikusios vaidinčių pareigas. Tolimesnei programos daliai vadovavusi Aldona Zailskaitė, „Drauge“ redaktorė, pakvietė adv. Povilą Žumbakį paskaitai, jį apibūdindama, kaip populiariausią ir aktualiausią įnašą į lietuvių gyvenimą, dažną komentatorių per radiją ir spaudoje, knygos „Balionai, bananai ir biurokratai“ autorių. Minėjimo dalyviai gausiais plojimais paskaitininką pasitiko. Jis pasidžiaugė, kad šį svarbų minėjimą Cicerio Lietuvių Bendruomenė ir ALTo ruošia ir mini kartu. Įsakmiai parebė, kaip svarbu yra genocido minėjimus ruošti ir kodėl reikia ruošti: to reikalauja istorija, teisingumas ir pareiga tiems, kurie nukentėjo, kad mes jų kančių nepamirštume. Lietuvių genocidą prelegentas suskirstė į tris etapus. Pirmasis buvo sovietinis genocidas, prasidėjęs 1940 m., antrasis — nuo 1941 m., buvo nacinis genocidas, ir tretysis, nuo 1944 m. — vėl sovietinis genocidas, užtrukęs iki 1990 m. Jaunimas visai nežino, arba mažai žino apie tuos tris genocidus, sakė prelegentas ir nurodė, jog reikia pasimokyti iš žydų, kaip jie moka savo genocidą pristatyti. Jie viską daro, kad tai nebūtų pamišta, kad visi žinotų, ir daugiau nepasikartotų. Žydų genocidas yra aprašytas Amerikos mokyklų vadovėliuose, iš kurių mokosi amerikiečių jaunimas. Vokiečių mokyklose taip pat yra supažindinama nacių valdymo laikotarpio, aiškinant, kad priklausę partijai, prisidėjo prie karo kančių ir nacizmo stiprinimo. Kokia informacija buvo sklaidžiama Lietuvoje? Prelegentas parodė Vytauto Žeimanto para-

šytą knygą, išleistą 1988 m. Joje išspausdinti OSI direktoriaus Alan Ryan paskelbtieji duomenys, kad 1948-1952 m. į Ameriką atvyko 400,000 vadinamųjų „Displaced Persons“. Iš atvykusiųjų 10,000 buvę budeliai ir nacių kolaborantai. Atseit, Amerika įsileidusi šitokių skaičių karo nusikaltėlių. Tokie leidiniai iš knygynų Lietuvoje dabar yra išnykę, bet reikėtų surasti. Lietuvos padėtis yra

Adv. Povilas Žumbakis.

ne mažiau pavojinga, negu ji buvo 1940-1941 m. Kalbėtojas atkreipė dėmesį į planuojamą Vašingtone pastatyti paminklą komunizmo aukoms. Į paminklo statymo organizacinę sudėtį yra įsijungę iš visur žymūs asmenys, jų tarpe Estijos ir Latvijos prezidentai, o iš Lietuvos — niekas. Prelegento manymu, aukotojai, kurie remia fondus ir išlaiko veiksnus, turėtų reikalausti daugiau. Reikia, kad jaunimui būtų perduota visa, teisinga, nepropagandinė informacija, nes mes teisybės nebijome. Reikia remti lietuvių žeminaučius šmeiztus, reikia remti tremtinius ir jų veikėjus, leidingus „Lietuvos laisvės kovų archyvas“ ir kitus tremtinių leidinius, prisidėti prie komunizmo aukoms paminklo statymo Washington, D.C. Už aktualių minčių paskaitą, Aldona Zailskaitė visų vardu, adv. Povilui Žumbakiui nuosirdžiai padėkojo. Minėjimo dalyviai paskaitininką pagerbė atsisotijimu ir dėkingu plojimu.

Meninę dalį puikiai atliko Algimantas Barniškis ir Alfonsas Seniūnas. Vargonėliais ir akordeonu pritardami, padainavo tremtinių dainuojamas šešias dainas ir pabaigai — „Žemė Lietuvos ažuolai žaliuos“.

Mindaugas Baukus, Lietuvių Bendruomenės valdybos narys, pirminko Raimundo Rimkaus vardu, visiems padėjo išvardindamas, kurie prisidėjo bažnyčioje ir salėje prie minėjimo programos, ypač adv. Povilui Žumbakiui už paskaitą. Minėjimas buvo baigtas, visiems giedant „Lietuva brangi“. Minėjimas buvo gerai suplanuotas ir salėje neužtruko nei dviejų valandų. Dalyvių atsilankė arti pusantro šimto.

B. Motušienė